Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація
"Svoboda", 30 Montgomery St
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 207. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 28-го ЖОВТНЯ 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 28, 1976 No. 207. VOL. LXXXIII

УКРАЇНЦІ ПІДТРИМУЮТЬ КАНДИДАТУРУ СЕНАТОРА РОБЕРТА ТЕФТА

Клівленд, Огайо. — Місцевий Відділ УККА повідомляє, що в цьогорічних виборах піддержує кандидатуру республіканського сенатора Роберта О. Тефта, який був вперше обраний до Сенату в 1970-му році. Повідомляючи про це рішення, голова Відділу д-р Богдан Футей згадав про минулі старання сен. Тефта в користь української громади в ЗСА та його виступи в обороні українських політичних в'язнів в Совєтському Союзі. „Америка і визвольні змагання українського та інших поневолених народів потребують таких відданих справам волі мужів, як сенатор Роберт Тефт" — заявив д-р Богдан Футей, закликаючи всіх виборців Огайо віддати свої голоси на цього видатного державного мужа і законодавця.

Сен. Роберт Тефт, мол.

В серпні 1974-го року сен. Тефт був одним з перших членів Конгресу ЗСА, які закликали президента Форда інтервеніювати в справі Валентина Мороза. Сенатор Тефт заявив тоді в Сенаті, що хоча підтримує старання уряду поліпшити відносини із Совєтським Союзом, то вважає, що ЗСА не можуть мовчати, коли совєтські власті порушують підставові людські права. Він тоді зголосив резолюцію, яка засуджує порушення людських прав в СССР і таврує ув'язнення Валентина Мороза та вимагає від Уряду ЗСА „виявити своє стурбування" цими справами.

В січні 1974 р. сен. Р. Тефт одержав від Українського Конгресового Комітету Америки Шевченківську Грамоту Волі за його постійні виступи в обороні визвольних рухів українського та інших поневолених Москвою народів та в обороні людських прав.

Сенатор Роберт О. Тефт, який має 59 років — це син пок. сенатора Роберта Тефта, одного з найвизначніших законодавців цього сторіччя. Молодший Роберт Тефт народився в Сінсінаті, Огайо, закінчив Єйльський університет в 1939-му році, а в 1942-му році закінчив Правничу школу Гарвард-

(Продовження на ст. 5-ій)

Кандидатура Бориса Антоновича в Чікаґо має загальну підтримку

Чікаго (Г. М.). — „Дзєннік Чікаґовскі" у виданні з вівтірка, 19-го жовтня, вперше в своїй історії офіційно піддержав непольського кандидата, молодого українського адвоката Бориса Антоновича, на стейтового репрезентанта в Іллиной з 19-го конгресового дистрикту, в якому знаходиться серце української громади в Чікаго.

Адв. Борис Антонович

„Дзєннік Чікагоскі" згадав, що Б. Антонович „здібний, з вищою освітою, напевно буде дбати про потреби дільниці". Цей впливовий польський щоденник рівнож підкреслює, що Б. Антонович був би одиноким репрезентантом слов'янського походження в стейтовій леґіслятурі.

Всі три провідні місцеві американські щоденники у виданнях з 14-го і 15-го жовтня, рівнож піддержали кандидатуру Б. Антоновича. „Чікаго Дейлі Нюз" написав: „Його кампанія побудована на людях, а не на партійності. Виборці 19-го дистрикту повинні віддати потрійний голос на Антоновича і вибрати дійсно відповідного законодавця, який дбає про їхні потреби".

„Чікаго Сан-Таймс" писав: „З п'яти кандидатів ми піддержуємо Антоновича, громадського адвоката, який руководився власною думкою і увагою до потреб людей, не партій".

Ще в січні цього року місцевий відділ УККА всеціло піддержав кандидатуру Б. Антоновича, закликаючи все українське громадянство активно включитись в його виборчу кампанію.

В четвер, 9-го вересня, незалежні виборці Іллиной (IVI), впливова безпартійна організація Чікаго, висловила свою згоду на кандидатуру Б. Антоновича. Еспаномовне громадянство, яке становить поважний відсоток населення в 19-му дистрикті, також поставилося дуже прихильно до українського кандидата. Республіканська національна еспанська асамблея офіційно піддержала Б. Антоновича, а еспанський щоденник „Чікаго Сан Хуан" гаряче закликав своїх читачів голосувати на Б. Антоновича.

Крайовий З'їзд ТУСМ в кінці цього тижня в Ню Йорку

Ню Йорк. — В днях 30 і 31-го жовтня ц. р тут в приміщеннях Рузвелт Гавз при Гантер коледжі (49 Схід 65-та вулиця) відбудеться IX З'їзд Крайової Управи Товариства Української Студіюючої Молоді ім. Міхновського. Програма З'їзду включає пленарні сесії, звіти уступаючих керівних органів, вибір комісій, панель, доповіді, дискусії тощо. У панелі, який відбудеться від год. 3 до 4:15 по полудні, візьмуть участь Марія Кульчицька — „Роля української жінки у визвольному русі", д-р Анатолій Бедрій — „Життя і праця Степана Бандери" та Роман Зварич — „Важливість ідеологічного виховання молоді".

В суботу вечором від год. 7:30 до 9 відбудеться в Українському Народному Домі при 2-й евеню товариська зустріч - вечірка, а після забава. В неділю, після Служб Божих, З'їзд продовжуватиме свої наради і, вислухавши звітів комісій, винесе відповідні резолюції. Вибір нової Крайової Управи, яку тепер очолює Галина Климук, відбудеться в суботу від год. 5:45 до 6-ої.

СОВЄТСЬКІ НАРОДОВБИВЦІ ПРОДОВЖУЮТЬ ПОГРОМ УКРАЇНСТВА

Гельсінкі (УІС „Смолоскип"). — Сюди дісталася вістка, що совєтські власті в Україні продовжують генеральний погром всього українського — нищать кладовища (стрілецькі могили в Тернополі, на Янівському і Личаківському цвинтарях у Львові) могили відомих українських діячів (ген. М. Тарнавського у Львові, професора Володимира Антоновича у Києві, під загрозою знищення могила проф. М. Грушевського), історичні хрести, церкви, літературні твори з історичною тематикою, щоби цим способом знищити українську національну ідентичність.

У часі цього погрому у львівському журналі „Жовтень" за липень і серпень 1976 року появилася небуденна повість молодого українського письменника з Івано-Франківщини Степана Пущика — „Перо Золотого Птаха". Зразу після появи серпневого числа цього журналу весь наклад був знищений, а липневе число з першою частиною повісти було зняте з бібліотек і книгарень.

Повість „Перо Золотого Птаха" має разом 104 журнальні сторінки і присвячена українській народній творчості, українським традиціям та звичаям, що молодий письменник збирав протягом кількох років на Гуцульщині.

Мандруючи по селах та відвідуючи місця героїчного минулого Гуцульського краю, Степан Пущик списував те, що залишилося в народній пам'яті, що запам'ятали і розказували старші віком люди — пісні, які співали їхні предки, леґенди і казки, які переповідались з покоління-в-покоління і які ставали наукою для дітей, народною мудрістю, споминами про свободу і вільність, щастя і чесноти, звичаї і обичаї волелюбних гуцулів.

Хто такий Степан Пущик?

Сюди дісталися інформації про життя письменника, деякі вірші, які він писав в молодості і фотографія зі студентських часів.

Народився Степан Пущик в 1946 році в селі Вихторів на Івано-Франківщині. Будучи в армії, писав вірші про Україну і свою далеку Гуцульщину:

„Шелескоче пшениця,
Хлюпоче дністровська
вода.
І у мріях моїх
не змовкають троїсті
музики.
І з далеких доріг
Україна мене вигляда".

Ще малим хлопцем С. Пущик любив слухати леґенди в рідному селі про князя Данила, а згодом, мандруючи Гуцульським краєм, про Олексу Довбуша, неперевершених різьбарів Шкрібляків, композитора Дениса Січинського, про напади татарів, про боротьбу гуцулів за свободу, про гідність і стійкість.

Подаємо кілька уривків з небуденної книги Степана Пущика:

„Кращими від книжок написаних можуть бути книжки ще не написані. Кращими від гір можуть бути гори, де ми ще не були.

До нас часто приїжджають гості.

— Покажіть гори, — просять вони.

(Закінчення на стор. 6-ій)

Отець В. Романюк звертається до Ієрархів Українських Церков та Президента і Конґресу ЗСА

Ню Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР). — Український священик, о. Василь Романюк, що перебуває в Мордовських концтаборах СССР, засуджений на десять років позбавлення волі та п'ять років заслання, звернувся до Ієрархів Української Православної та Католицької Церков у справі порушування урядом СССР зобов'язань, що їх той уряд прийняв на себе на Конференції в Гельсінках, та про невиносимі умови в концентраційних таборах СССР. Рівночасно, в іншому листі о. Романюк прохає Президента і Конґрес ЗСА признати йому американське громадянство, інформуючи їх, що не вважає себе більше громадянином СССР.

Текст обох звернень о. Романюка, що поширюються в СССР у самвидаві і звідси дістався за кордон, подаємо в цілості.

Високопреосвященнішим Ієрархам Української Католицької Церкви і Православних Церков, а також
Керівникам Української Баптистської Церкви,
Всім віруючим українцям на чужині від репресованого священика В. Романюка.

Звернення

Вважаю моїм боргом священика — віруючого і християнина — довести до Вашого відома, Високопреосвятіші Архипастирі, пастирі й браття, що в Радянському Союзі топчуть ті основні точки Заключного Акту Гельсінкської Наради, які вважаються основою всякої дружби і співпраці між народами.

Не маючи можливости детально про все розповісти, я візьму лише деякі порушення. В концтаборі, в якому ми находимося, різними засобами обмежують переписку з рідними і знайомими з закордону. Всі різдвяні і пасхальні поздоровлення, адресовані на моє ім'я і багатьох інших політв'язнів, прислані з закордону, сконфісковано, або повернено назад. П'ятий рік я вимагаю Біблію і цю бідну релігійну літературу, яка видається в СССР, але результатів немає жадних. Прошу Вашої милости, Високопреосвященіші Архипастирі, пастирі й браття, зро-

(Продовження на ст. 5-ій)

В Москві заарештовано понад 30 жидівських дисидентів

Москва. — Кореспондент „Ню Йорк Таймсу", Дейвід К. Шіплер, інформує, що совєтські поліційні власті арештували в понеділок, 25-го жовтня ц. року, понад 30 жидівських дисидентів, переважно тих, які в останніх п'ятьох днях влаштовували сидячі демонстрації в будинку Президії Верховної Ради СССР, домагаючись запевнення на письмі, що буде позитивно полагоджене їхнє прохання про виїзд із Совєтського Союзу, на який багатьох з них чекають вже більше як 7 років. Згідно з інформаціями, що їх західні кореспонденти одержали від рідних і знайомих, міліція і цивільні аґенти КҐБ заарештували багатьох жидів, як вони виходили з помешкання, інших біля будинку Верховної Ради, де вони почали збиратися для продовження маніфестації. В п'ятницю, 22-го жовтня, жидівські дисиденти одержали були пересторогу від поліцій них властей, щоб вони більше тут не появлялися, бо 27-го жовтня розпочинається сесія Верховної Ради СССР і ніхто не буде толерувати їхніх демонстрацій. Жидівські дисиденти закидають урядові Совєтського Союзу, що він не додержується Гельсінської декляраціі про вільну еміґрацію і об'єднання родин і тим самим не респектує людських прав, які належаться кожній людині.

Справа демонстрації жидівських дисидентів і їхнього побиття в лісі біля Москви так званими „дружинниками" і перебраними поліційними аґентами, викликала у західньому світі широкі протести і реакцію.

Форд прийняв групу мадярів у 20-річчя мадярського повстання

Вашінгтон. — Ройтер інформує, що президент Джералд Форд прийняв в Білому Домі групу американців мадярського походження, у 20-річчя мадярської революції. Привітавши групу, яка складалася із 12-х осіб, президент Форд заявив: „я приєднуюсь до вас у бажанні волі". Президент Форд, як відомо, своїм висловом у дискусії з Джіммі Картером, що немає совєтської домінації у Східній Европі, викликав був обурення серед етнічних груп. Але він був також першим Президентом, який погодився зустрічатись з етнічними групами і публічно відкликав свою заяву, назвавши її помилкою та відмічуючи, що З'єднані Стейти Америки ніколи не признають совєтської домінації у Східній Европі. Мадярська група, серед якої були учасники революції з 1956-го року, вручила Президентові на пам'ятку книжку п.з. „Пам'ятай Мадярщину". Форд у відповідь заявив: „Запевняю вас, що думки висловлені у цій книжці, ніколи не будуть забуті".

ПРЕДСТАВНИКИ ЕТНІЧНОЇ ПРЕСИ ПІД ЧАС ЗУСТРІЧІ З ПРЕЗ. ФОРДОМ

Президент Джералд Форд, в рамках зустрічей в Білому Домі з представниками етнічних груп, відбув конференцію з шістьма працюючими журналістами етнічної преси в четвер, 14-го жовтня, у своєму Овальному бюрі. В конференції, що її зааранжував д-р Мирон Куропась, спеціяльний асистент Президента для етнічних справ, в співпраці з Вілліямом Баруді, спеціяльним асистентом Президента для публічних зв'язків, взяли участь представники італійської, польської, німецької, китайської, литовської і української преси. Видавництво „Свободу" репрезентував Зенон Снилик, редактор англомовного „Українського Тижневика" (на фото вгорі, третій зліва). В 35-хвилинній зустрічі з президентом Фордом порушено ряд питань внутрішньої політики, згідно із заздалегідь умовленим форматом конференції, — як про це вже інформовано в „Свободі" з 19-го жовтня.

В МЮНХЕНІ ВІДБУЛОСЯ ВЕЛИКЕ ТОРЖЕСТВО ПОСВЯЧЕННЯ КАТЕДРАЛЬНОГО ХРАМУ УКЦЕРКВИ

Новозбудований і посвячений Український Катедральний Собор і Душпастирський Осередок в Мюнхені.

Мюнхен, Німеччина. — В неділю, 17-го жовтня, в цій баварській столиці відбулося велике торжество посвячення новозбудованого катедрального собору та душпастирського осередку Української Помісної Католицької Церкви. Передаємо опис цього торжества авторства В. Леника, надрукованого в тижневику „Шлях Перемоги" з 24-го жовтня 1976:

УРОЧИСТЕ ПОСВЯЧЕННЯ СОБОРУ В МЮНХЕНІ

Свято Покрови в цьому році було для мюнхенської української спільноти особливо урочистим: Українська Католицька Церква завершила будову катедрального собору, що стоятиме під опікою Покрови Пресвятої Богородиці і св. апостола Андрія Первозваного. В неділю 17 жовтня відбулося його урочисте посвячення при участі численних вірних з Мюнхену та околиці, а також гостей з різних міст Німеччини, що прибули автами та кількома автобусами.

Посвячення собору провів Владика Платон Корнеляк, екзарх українців католиків у Німеччині, у співслуженні понад десятка священиків. Разом з ним став до урочистого Богослуження Владика Орест Іванюк, архиєпископ УАПЦ на Европу, в супроводі о. протопресвітера Палладія Дубицького. Як почесний гість був присутній німецький єпископ Ернст Тевес, виконуючий обов'язки архиєпископа Мюнхену і Фрайзінґу.

Особливої чести зазнала українська спільнота в цей день з боку німецького народу — на урочистість прибули не тільки визначніші особистості, що від років цікавляться українською церквою, чи національною проблемою, але й делеґовані

(Продовження на ст. 5-ій)

Щадниця „Певність" в Чікаґо виасиґнувала 16,200 долярів на народні цілі

Блаженніший Патріярх Йосиф в асисті Владики Ярослава, священиків, Дирекції і працівників щадниці „Певність" благословить добудовані її приміщення.

Чікаґо. — У зв'язку з закінченням будови нової частини приміщення щадниці „Певність" і благословення її Патріярхом Йосифом в суботу, 2-го жовтня, Щадниця виділила із своїх прибутків загальну суму 16,200 долярів на народні цілі з такими призначеннями: на Патріярший фонд — 1,000 дол.; на Дієцезальний фонд епархії св. о. Миколая — 1,000 дол; на централю УККА — 1,000 дол.; на Наукове Товариство ім. Шевченка — 1,000 дол; на Українську Вільну Академію Наук — 1,000 дол.; на Український Вільний Університет — 1,000 дол.; на Український Католицький Університет, Філію в Чікаґо — 500 дол.; на Фонд Катедр Українознавства — 500 дол.; на цілоденну школу при катедрі св о. Миколая — 1,000 дол.; на Шкільну Раду при Відділі УККА в Чікаґо — 500 дол.; на українські церкви всіх віроісповідань в Чікаґо — 2,500 дол.; на видавництва, включно з публікаціями молодечих організацій СУМА, Пласту і ОДУМ-у — 2,500 дол.; на Фонд Оборони України — 1,000 дол.; на Інститут Архівів Української Революції — 200 дол.; на першу літературну нагороду Українського Літературного Фонду ім. Івана Франка в Чікаґо — 1,500 дол.

Частинний розподіл цих дотацій був переведений під час зустрічі із громадянством і членством в суботу, 23-го жовтня, і чеки на відповідні суми були вручені представникам дотичних організацій та установ. Інші будуть передані при відповідній нагоді. Це вже втретє українська щадниця „Певність", яку очолює д-р Юліян Куляс, асиґнує одноразово більшу суму, крім пожертв на поточні потреби різних громадських організацій і установ. За час свого 12-літнього існування, щадниця „Певність" призначила на громадські цілі і потреби майже 200,000 дол.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holi days by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, додучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Немає різниці

Недавно широкого розголосу набрала заява колишнього губернатора і амбасадора Аверелла Гаррімана, який на телевізійній програмі „Тудей" сказав, що під час недавньої розмови з Леонідом Брежнєвим в Москві він запевняв совєтського ватажка, що Америка не плянує „приєднуватися до українського визвольного руху" та що до категорії „передвиборчої реторики" треба зарахувати зустріч президента Джералда Фода з Патіярхом Йосифом.

Самозрозуміло, що ця заява Гаррімана викликала гостру реакцію серед української громади і на руки президента Форда та його демократичного суперника Картера вислано багато листів і телеграм, в яких громадяни українського походження заклинали обох кандидатів, щоб вияснили своє становище щодо тієї заяви Гаррімана. Наскільки нам відомо, президент Форд ще досі не оприлюднив своєї реакції на заяву Гаррімана, а Джіммі Картер сказав у приватній розмові з адвокатом Віктором Боровським, що Гарріман не їздив до Москви в його імені і не є його речником.

Обурення українців на заяву Гаррімана цілком зрозуміле, хоча ця заява не могла бути великою несподіванкою. Це потверджує також „Ню Йорк Таймс" з вівтірка, 26-го жовтня, пишучи у статті: „Східня Европа стала об'єктом виборчої кампанії" одверто, що в минулому і сьогодні проблему Східньої Европи під час виборів „розв'язується" в такий спосіб: „Коли розпочинаються президентські виборчі кампанії і коли кандидати виголошують промови про визволення народів Східньої Европи, то американські дипломати часто неофіційно інформують росіян, щоб іґнорували ці заяви".

Отже, заява Гаррімана, що він поінформував Брежнєва про різницю між „передвиборчою реторикою" та справжніми політичними програмами кандидатів — це давно стосований спосіб ведення закодонної політики ЗСА, зокрема під час виборчих кампаній. Автор статті в „Ню Йорк Таймсі", Лезлі Гелб пише, що хоча від кінця Другої світової війни кожний уряд ЗСА хотів би облегшити долю народів Східньої Европи і бажав би, щоб ці країни стали більш частиною Европи, замість частиною совєтської сфери впливів, то все одно політика Вашінгтону фактично виглядала так: американський уряд ніколи серйозно не протиставився совєтській контролі над тією частиною світу, але також ніколи не признавався, що веде таку політику. Політичні діячі ЗСА вважали, що якщо Америка дійсно протиставилася б совєтським впливам у Східній Европі, то Совєтський Союз міг би тоді квестіонувати впливи ЗСА в Південній Америці, а така ситуація могла б довести до поважної конфронтації, а може навіть і війни. Тому кандидати на пост президента завжди говорять про майбутню волю і незалежність східньоевропейських народів, але в той самий час американські дипломати інформують Кремль, що це тільки „передвиборча реторика". Аверелл Гарріман у своїй заяві тільки „виговорився" і одверто з'ясував вже давно ведену політику ЗСА відносно совєтської домінації над Східньою Европою.

Президент Форд, його попередник Ричард Ніксон і державний секретар Генрі Кіссінджер своєю політикою детанту, підписанням Гельсінкської Декляраці і т. зв. „доктриною Сонненфельдта" ясно і недвозначно визнали панування Москви над народами Східньої Европи, що у „виборчій реториці" назвали „помилкою".

Демократичний кандидат Джіммі Картер з цієї „помилки" дещо скористав, але в черговій, третій дебаті з президентом Фордом майже дослівно повторив ту саму „помилку", заявивши „містові і світові", що він, бувши обраним на президента, пальцем не рушив би, якби Совєтський Союз заатакував і окупував Юґославію після смерти Маршала Тіта.

Доводиться тільки повторити те, що на цьому місці вже було сказане: якщо можна говорити про помилку без лапок, то вона безсумнівно існує, тільки не в заявах кандидатів на президента, але в американській закордонній політиці взагалі, а в політиці відносно Совєтського Союзу зокрема, і без уваги на те, хто урядуватиме в Білому Домі чергових чотири роки — республіканець Джералд Форд, чи демократ Джіммі Картер. В цьому відношенні, себто коли мова про американську політику відносно Совєтського Союзу, американський нарід, включно з українцями та іншими етнічними групами, не має вибору, бо в цьому між політичними плятформами республіканського і демократичного кандидатів немає основної різниці.

Брежнєв хвалиться жнивами, критикує виборчу кампанію в ЗСА

Москва. — Генеральний секретар ЦК КПСС Леонід Брежнєв похвалився в понеділок, 25-го жовтня ц.р., цьогорічними жнивами, кажучи, що збір зерна досягне, або і перевищить рокорд 222.5 мільйонів тонн. Виступаючи на закритій сесії Центрального Комітету КПСС, Брежнєв заявив, що 216 мільйонів тонн вже зібрано, але зерно все ще напливає. „Ми або досягнемо цифер з 1973 р., або їх перейдемо, — відмітив Брежнєв — і це є наша велика перемога". Рівночасно совєтський верховода обороняв піддержувану ним політику співпраці з Заходом, відмічуючи, що „якщо політика детанту була послаблена, то не з нашої вини", а частину вини за сповільнення цієї політики треба приписати передвиборчій кампанії в ЗСА і Західній Німеччині, яка причинилась до охолодження відносин між Сходом і Заходом. Брежнєв додав, що обидва кандидати на президента ЗСА, — президент Форд і Джіммі Картер, заперечують один одного, якщо йдеться про Совєтський Союз. Помимо того, що обидва кандидати бажають добрих відносин з СССР, то все одно складають „різнородні заяви". Брежнєв порушив також справу переговорів про обмеження стратегічної зброї, які, на його думку, застрягли на мертвій точці з причини американської відмови вести більш гнучкі переговори і з причини цьогорічних виборів.

ПОЛІТИЧНІ ВБИВСТВА

Мюнхен (П. Ф.) — Ніколи в історії народів не були поширені політичні вбивства так, як в нашій „освіченій добі", котра знає закони розщеплення атомів і посилає людей на місяць. Людська порода, що має незаслужену назву „гомо сапієнс" (мудра людина) протягом довгих віків не навчилася вирішувати своїх спорів мирним шляхом, через дискусію. Через те — війни між народами і криваві конфлікти між громадянами того самого народу. Може це наслідок „первородного гріха", смерти Адамового сина Авеля від руки його брата — Каїна?

Саме цими днями прийшли звістки з комуністичного Китаю про криваву чистку в панівній партії. В однопартійній системі немає визнаного всіми правила - закону про перехід влади, коли умирає ватажок: голова партії, генеральний секретар, чи як він інакше зветься. Тому в спорі за владу доходить між особами й групами „монолітної" партії до кривавих конфліктів. Так діялось в СССР після смерти Леніна 1924 р. Криваві чистки були потрібні Сталінові на те, щоб знищити суперників і створити собі авторитет. Цим шляхом пішов Хрущов по смерті Сталіна 1953 р. Його група зліквідувала небезпечного суперника Берію та інших.

В режимах тоталістичних трудно знайти межу між „програмами" й персональними інтересами суперницьких груп. Відомо, що Сталін нападав на Троцького, котрий виробив плян прискореного „переходу до соціялізму"; але після висилки Троцького з СССР Сталін здійснив той плян, як „генеральну лінію". Також неясно, яка „лінія" розділяє тепер китайських комуністів, що ведуть боротьбу за спадщину по предсіднику Мао.

В старовину політичні вбивства ставалися на ґрунті партійному, національному, релігійному і т. д. Згадаймо смерть Атенського тирана Гіппарха в Греції року 5143 з рук Гармодія та Аристоґейтона; убивники не мирилися з насильницьким режимом, який створив був в Атенах Пейсистрат, батько Гіппарха.

Довго в Атенській республіці з пошаною згадували цих (скажемо новим словом) „терористів".

У Римській історії відоме вбивство двох братів-реформаторів Гракхів, Гая (121) і Тиберія (р. 133) перед нашою ерою.

Оборонець консервативного устрою Римської республіки Люцій Сулла (138-78) учинив криваву розправу над своїми противниками. Він звелів скласти списки засуджених на смерть і ці „проскріпті" були знищені. „Чистка" забезпечила Суллі владу, і він, зрікшися диктатури, доживав віку спокійно.

Інша доля судилася переможцеві в громадянській війні римському диктаторові Юлієві Цезареві. В колах республіканських мали підозріння, що Цезар хотів створити в Римі устрій дідичної монархії, а тому змовники вирішили його убити. На чолі змови стояли Брут і Кассій. Цезаря закололи в сенаті, 15 березня 44 року перед нашою ерою. Слід згадати, що республіканці за Великої Французької Революції 1789 р. віддавали особливу пошану пам'яті Брута і Кассія, як „монархоубивників". Убивства на ґрунті релігійному поширилися в Европі особливо в добі реформації і протиреформації від середини ХУІ віку. Протестанти, православні й католики вважали тільки свою віру й Церкву за спасенну для людської душі. Тому членів не своєї Церкви вважали за ворогів, невірних „єретиків". Фанатичний католик Равальяк вбив французького короля Генрика ІУ у р. 1610, бо вважав короля за непевного католика.

Відомий церковний реформатор у Женеві Кальвін звелів спалити на огнищі еспанця Серведа, що відійшов від католицтва, але не був згідний з церквою Кальвіна. Це сталося р. 1553. В нашій історії знаємо багато прикладів обоюдного релігійного фанатизму між католиками і православними

Політичні вбивства відомі особливо в історії московського царства, названого в початку ХУІІІ віку „Російською імперією". Німецька принцеса — цариця Катерина II прийшла до влади в Петербурзі через зорганізоване за її згодою убивство її мужа Петра III в р. 1762. За чергою царя Павла I, — її сина задушили офіцери 1801 р. з відома наслідника трону Олександра. Олександрового племінника — царя Олександра II убили члени революційної організації, що називалася „Партія Народної волі" 13 березня 1883 року.

В цій партії визначну ролю грали люди українського роду: Микола Кибальчик, Конашевич Сагайдачний, Андрій Лизогуб, Марія Ковалевська, Софія Перовська (з роду Розумовських), Попко і багато інших. Між ними були „свідомі українці" та „теж малороси".

Мих. Драгоманів уважав „організований терор" („політичні вбивства") за непрактичні, бо знав, що поліція може всунути до такої організації аґентів. Наприклад, царська охрана послала в „Бойову Організацію" російських соціял - революціонерів свого аґента Є. Азефа, і він керував цією організацією аж до 1908 р. Йому поліція дозволила організувати замахи на міністрів і членів царської родини, і Азеф передавав своїх

(Закінчення на стор. 4-ій)

І. Світ

ПЕКІН, ОН І МОСКВА

(2)

У цій внутрішній боротьбі важливе усунення всіх тих, хто ставить перманентну революцію першим завданням і відкидає всі економічні і господарські справи, як другорядні. Це власне ці „ліві" називали „правих" прагматистами і „ревізіоністами", щось подібного до кремлівських володарів. Усунення Тенґа, отже, було останньою пробою між цими двома фракціями. Видно, що „прагматична" група виграла, спромоглася усунути впливи лівих течій, забути тимчасово теорії, а стати на шлях укріплення сучасного стану: відбудови господарства, вирішення практичних справ, як харчування, відбудови молодих кадрів, частина яких була знищена в хаосі революційних заходів лівиці.

Виникла потреба збудувати навкруги Гуа Куофенґа сильну групу лідерів, підперти її діяльність „ученням" Мао, і для цього кілька днів тому він оголосив заходи видрукувати повністю всі писання та науку свого вчителя Мао. Ось у цій дрібниці зустрілися заходи Гуа і пані Чанґ Чін, яка твердить, що Мао говорив — „треба робити, як принципи було положено". Це гасло було діючим від 9-го вересня, дня смерти Мао. Хто знає, як воно дійсно було. Але трапилося, що думки Мао не можна „фальшувати".

Це неначе нагадує біблійну історію, як Ісаак благословляв свого сина Якова замість Езава. Він облапав руки Якова і сказав, що „голос є Якова, але руки Езава". Так і тут, здається, що слова Мао, але вимовляють не так... (Битія, розділ 27, речення 22). Це була алегорія до взаємин між Мао та Чжоу Ен-лаєм. Цю алегорію тепер наводять, як вказівку на сучасні інтерпретації думок основоположника комуністичного Китаю.

'Для світу та для Америки, однак, є це справа другорядна; важливим є, як відноситися до всіх питань сучасного Китаю, як вести свою політику та якої сторони триматися? Вказівкою для майбутнього може служити виступ міністра закордонних справ в ОН Чіао Куан-гуа 4 ц. м., яка звернула на себе велику увагу своїм змістом та гостротою, зв'язаною з політикою Совєтського Союзу в мент, коли гадалося, що Москва зможе знайти певні злагодження взаємин з Китаєм.

Такі надії розвіялися, бо міністер нап'ятнував московських верховодів за їх політику поневолювати народи та перебирати на себе ролю „хазяїна", якому всі повинні підпорядковуватися:

Його найбільший удар по Москві був після виступу Громика, коли Чіао Куан-гуа сказав, що кремлівські верховоди є „найбільші шахраї, соціял - імперіялісти у світі та є загрозою війни для народів". А потім на адресу постійного балакуна Громика Чіао сказав: „Він говорить про роззброєння, які нічого не варті у світлі сучасних зброєнь його країни. Це все старі байки у новій обгортці..."

У цій промові п. Чіао не згадував імени Мао, що інтерпретується в світі, як спробу нового пекінського лідерства показати своє власне „я". Можливо, що в промові в ОН і не було такої потреби, однак треба нагадати, що в інших заявах та публікаціях лідерства Китаю думки Мао завжди на першому пляні.

Звертається також велику увагу, що головною точкою заяви китайського міністра закордонних справ була пересторога африканським та азійським країнам уникати співпраці з московськими соціял - імперіялістами. Він казав, що це забобон утримуватися від критики Москви; твердив, що нема чого її боятися, немає чого діставати від неї допомогу, коли вона дасться тільки тоді, коли країна, що дістає її, підпорядковується політиці Москви. Не треба боятися її, вона є ніщо, вона всередині гнила, влада одірвана від народу; вона переживає господарську кризу, з якої немає фактично виходу; загострюється клясові протиріччя та протиріччя серед різних національностей тієї країни.

В цій останній нотатці виступу Чіао яскраво звучить відгомін руху дисидентів, це є рідкість в дипломатичних заявах комуністичних партій згадувати таку дражливу тему — рух незадоволених, з натяком на переслідування національних меншостей.

У висновку можна твердити, що основою сучасної партійної політики нового керівництва в Китаї буде продовження твердої лінії супроти Совєтського Союзу, спроба саботувати поширення його впливів у світі й намагання підтримувати держави т. зв. Третього світу жити своїм шляхом, не піддаватися підступам Кремля. Хоч можуть статися легкі зміни в офіційній політиці супроти Москви, себто деяке пом'якшення, але в основному залишиться та сама головна лінія, що побудована на географії, себто на спільних дуже довгих кордонах; адже не тільки для своїх економічних плянів побудована нова лінія в дуже загрозливій частині Манджурії — Гейлундзянській провінції, що межує з верхньою течією ріки Амуру та доплиєу річки Арґуні, яка разом з рікою Шилкою фактично створює ріку Амур.

Як відомо, землі на північ від Амуру та на схід від ріки Усурі були силою погроз „одержані" від Пекіну договорами всередині минулого століття. Справа кордонів болюча для Китаю і є постійно дражливим питанням - пригадкою тяжких часів останньої манджурської династії.

Другою пригадкою є погром промисловости в Манджурії в час окупації її червоною совєтською армією, коли тисячі заводів та їх устаткування були пограбовані й вивезені так само, як забраний рухомий склад залізниць; забрання контролі китайської східньої залізниці, яку перед кількома роками Совєти продали японцям. Такі шахрайські

(Закінчення на стор. 4-ій)

Роман Савицький

Інавґураційний концерт Української Музичної Фундації

(Нотатки до програми)

(2)

Інструментальна частина концерту буде в руках Юрія Мазуркевича, скрипка, та Томи Гринькова, фортепіян, які виконають твори Косенка і Скорика. У своїй камерній музиці Віктор Косенко не пішов шляхом виразно української національної школи, а творив за клясично-музичним пляном Брамса та інших великих майстрів Заходу. Особистість самого Косенка проявлялася власне у таких клясичних формах у його нахилі до елегійности, мрійливости, яка то часто перемінювалася на сторінках його музики в звукову насиченість, навіть героїку. Його, на жаль, незакінчена і в нас рідко виконувана Соната для скрипки та фортепіяну відзначається технічною завершеністю; її ціхує щирість та рухливість фортепіянової партії.

Мирослав Скорик (нар. 1938) сучасний львівський композитор, учень Людкевича та Кабалевського. На Пленумі Спілки Композиторів СССР (Москва 1971), за найкращий із прослуханих творів був визнаний Скрипковий концерт цього композитора, в якому вдало поєднав модерну атональну фактуру із народно - пісенними традиціями. Скорик відомий теж як автор музики до міжнародно відомого фільму „Тіні забутих предків". Виконана в концерті буде його Сюїта для скрипки й фортепіяну (1962), яка складається із трьох частин. колискової, вальсу та скерцо. Це твір витонченої лірики, чарівної ґраціозности (вальс), та теплих, лагідних тонів (колискова). Подібно як Соната Косенка, цей твір Скорика добре характеризує особистість його композитора в цілому. Виконана в Тавн Гол Сюїта Скорика прозвучить в Ню Йорку вперше.

Жанр епічно-історичної думи — особливий та характеристичний для української музики та народної словесности. З тієї причини басбаритон Андрій Добрянський включив у програму три думи, створені відносно недавно, але за зразком чи під впливо однойменного історичного жанру. „Дума кобзаря" К. Стеценка (із опери „Полонянка") підносить тему козаччини, тоді коли „Дума про матір Україну" М. Вериківського (сл. М. Рильського) пригадує патріотичні мотиви недавнього минулого (дума написана під час Другої світової війни). Тему визвольної боротьби України за своє належне місце під сонцем використав теж сучасний композитор, піяніст та музиколог Ігор Соневицький. Його ж „Думу" (сл. В. Пачовського), створену в Ню Йорку 1967 р. у формі ронда, характеризує драматична снага та палкість вислову.

Концерт закінчить соліст А. Добрянський творами Данькевича та Л. Ревуцького. Вокальна Сюїта „Пастелі" К. Данькевича (сл. П. Тичини) створена в ранньому віці композитора. Це маловідомі мініатюрки - імпресії з життя: „Світанок", „День", „Вечір", „Ніч". Мистецтво лаконічного слова злучене із звуковим малюнком переливчастости часу; це прозора мова й музика про постійні зміни світла, чуття, чи настроїв. Твір Тичини - Данькевича стверджує парадокс, що постійна мінливість дійсности й нашого світовідчування — незмінний закон життя. Отут і універсальність „Пастелів" та їх спорідненість із музикою Скорика.

Останні в програмі — дві народні пісні в мистецькій обробці сучасного київського композитора Левка Ревуцького, учня М. Лисенка: настроєва „Моя мила премила", та дотепна, танцювальна пісня „На вулиці скрипка грає". Ревуцький — автор першого українського фортепіянового концерту і тому не випадково фортепіянові партії його сольоспівів все трактовані оригінально, з кольоритною гармонікою. Народна пісня у Ревуцького не „документальне" відтворення, але інтерпретація творча і самобутня.

Варто при цьому зазначити, що ортепіянова партія цього концерту (вся виконана Т. Гриньковим) не лише в Ревуцького, але теж в Людкевича чи Скорика виходить поза межі конвенційного акомпаньяменту і є у тих творах особливо відповідальна. А у Косенка, як зрештою у всіх сонатах для двох інструментів, роля піяніста є рівнорядною із партією другого інструменту.

(Кінець)

Лука Луців

ДІЙСНА ПРАВДА ПРО СТЕФАНИКА

I

В 1971 році я надрукував у Видавництві „Свобода" працю „Василь Стефаник — співець української землі". Перша її частина, що мала 50 сторінок і називалася „Василь Стефаник у критиці", друкувалася в щоденнику „Свобода", а ціла книжка (488 сторінок) вийшла восени 1971 року. Моя праця викликала зацікавлення між стефаникознавцями в поневоленій Україні, як про це мене інформували особи, що листуються з деякими письменникам в Україні. Ми писали про В. Стефаника на основі його творів, а під московською окупацією мусять всі писати так, як цього бажає собі московсько-большевицький пан. Проти моєї праці появилися не тільки статті в часописах, як це бувало давніше про мої праці про Шевченка, І. Франка та О. Кобилянську, а то й окремі книжечки, в яких висмівали мою працю й мене, її автора, закидаючи мені фальшування творчости Стефаника, але не наводили ні одного місця, яке я пофальшував.

Першим виступив проти мене Федір Погребенник, який перед відзначенням століття з дня народження Василя Стефаника видав був в 1970 році в Києві працю „Василь Стефаник у критиці і спогадах". Він виступив в московській „Літературній Газеті" (ч. 22 з 30 травня 1973) у статті „Стефаник продолжает борьбу" (підзаголовок „Против фальсификации творческого наследия писателя"). Цю статтю передрукували „Вісті з України (ч. 24, червень 1973) під заголовком „Стефаник продовжує боротьбу" (підзаголовок „Проти фальсифікації творчої спадщини письменника").

Погребенник написав, що такі „войовничі антирадянці, як Л. Луців і Т. Кобзей (Кобзей видав був книжку про Стефаника під заг. „Великий різьбар українських селянських душ" — Л. Л.) зводять наклепи на нашу соціялістичну дійсність, на радянське літературознавство". Вони „висвітлюють творчість Стефаника" так, що бачать в ній „ідеї України", „ідеї землі". (Моя книжка про В. Стефаника називається: „Василь Стефаник — співець української землі"). Погребенник закидає мені фальшування творів Стефаника, але не дає на це доказу, а я йому виразно доказую, як він фальшує Стефаникові заяви, пропускаючи в них те, що не подобається московському окупантові.

Погребенник ще більше пише про мене в книжечці під заг. „Наш Стефаник", яка вийшла в Києві в 1974 р. і яку видало Товариство „Україна" на 45 стор. Погребенник признається до того, що його книжечка призначена „у першу чергу для тих заокеанських братів наших, які вірять „протисовєтським побрехенькам про Василя Стефаника". Ми пишемо для тих, які хочуть знати правду про Стефаника.

Ось перший доказ на те, як Погребенник пофальшував Стефаника:

В 1927 році в Україні відзначали 30-ліття Стефаникової творчости, і Стефаник надрукував був подяку Комітетові в Києві. Ця подака надрукована у львівському журналі „Світ" з 7-го березня 1927 р. Погребенник із цього листа надрукував тільки таке: „Всім організаціям і товаришам з Радянської України: „Плугові", Григорієві Косинці, Іванові Лизанівському кажу, що стою на вуглі своєї хати і простягаю до Вас руки. Поздоровте всі дужі таланти у Вас".

Погребенник пропустив тих осіб, які немилі московським окупантам, бо Стефаник писав до своїх приятелів у Києві ще й таке: „Привітайте Олену Пчілкі. Ви, молоді, передайте мій найнижчий поклін Михайлові Грушевському, Сергієві Єфремову. і А. Кримському. Сідайте, Вячеславе Липинський, професори, Степане Смаль-Стоцький і Колессо, Катре Гриневичева". Погребенник добре знає, чому він не згадує повищих осіб: їх всіх комуністичні окупанти України знищили, і тепер їх там не можна навіть згадати, як це колись робив В. Стефаник із своїми приятелями.

Василь Лазаревич Микитас, автор другої книжечки проти мене (про нього більше буде пізніше) з повищого листа-подяки Стефаника взяв тільки одне речення: „Всім організаціям і товариствам з Радянської України кажу, що стою на вуглі своєї хати і простягаю до Вас руки". Він не згадує ані організації „Плуг", ані Григорія Косинки, ні Івана Лизанівського, яких назвав Погребенник, бо і „Плуг", і Лизанівський і Косинка були ліквідовані окупаційним режимом. Хто фальшує Стефаника: я, що навожу Стефаникові слова надруковані таки в Україні, коли там ще можна було дещо з правди про Стефаника друкувати, чи Погребенник і Микитась, які бояться тепер друкувати те, що вже дозволила була пускати в світ їхня ж цензура...

Погребенник вдруге неправдиво пише про Стефаника, коли старається його оправдувати, чому то він не відразу захоплювався комуністичним режимом в Україні. Він пише: „Стефаник... не зразу міг розібратися в подіях часів Жовтневої революції на Україні. Надто далеко був його Русів від Харкова, тодішньої столиці УРСР". Смішно звучать повищі слова про В. Стефаника, коли їх написав Федір Погребенник, який добре знає, що не треба було бути аж в Харкові, щоб знати, що діялося в Україні. Ще дивніше читати Погребенника, коли знається, що Стефаник був у січні 1919 року в Києві, куди їздив як член Галицької Делеґації на проголошення соборности українських земель, яке відбулося 22-го січня 1919. Там Стефаник побачив і почув, що робили московські комуністи в тих частинах України, які вже були окупували. Я про це пишу в своїй книзі про Стефаника, а автор книжечки „Наш Стефаник" про це мовчить. А інший підсовєтський автор написав, що Стефаник їздив тоді до Києва, щоб відвідати своїх приятелів. Це був відповідний час на прогулянки до Києва, коли совєтська інвазія загрожувала українській столиці...

(Продовження буде)

У Філядельфії відзначено етнічних представників за участь в святкуваннях 200-річчя ЗСА

Філядельфія (І. СОК.) — В четвер, 7 жовтня ц. р. „в одному з найкращих ресторанів центру міста, Сентер Сквер Будівлі, відбулося церемоніяльне прийняття та вручення грамот признання і подарків посадника міста Ф. Л. Різзо для представників етнічних меншин, членам Етнічої дорадчої Ради, ювілейної аґенції 200-річчя ЗСА „Філядельфія 76, Інк."

У цьому прийнятті взяли участь: посадник міста Ф. Л. Різзо, міський репрезентант А. Гавдіозі, президент ювілейної аґенції В. Л. Рафски, містопредсідник Ради Директорів ювілейної аґенції Андерсон Пюв, голова Етнічної Дорадчої Ради М. Рейнон та П. Ґарабідіян — координатор для етнічних програм із ювілейної аґенції.

На прийнятті були приявні представники понад 30 етнічних меншин, які були членами Етнічної Дорадчої Ради та зуміли перевести цілий ряд програм в рамцях святкувань 200-річчя ЗСА. Український Громадський Комітет репрезентували два члени Етнічної Ради: д-р Іван Скальчук, голова Громадського Комітету, та містоголова д-р Микола Ценко. Посадник міста Ф. Л. Різзо, а зокрема П. Ґарабідіян в своїх промовах висловили найвище признання та найкращі похвали і подяки етнічним представникам за етнічні програми. Кожний представник одержав від посадника міста велику статую „Дзвона Свободи" та грамоту признання від міського уряду і ювілейної агенції за участь в святкуваннях 200-річчя ЗСА.

Усіх репрезентантів представляв і коротка характеризував етнічні програми П. Ґарабідіян, координатор етнічних програм, який при представленні д-ра І. Скальчука і д-ра М. Ценка ствердив, що „Українці зачудували його і всіх інших промінентним плянуванням та блискучим виконанням українських програм".

Етнічні представники вручили П. Ґарабідіянові пам'яткову медалю за його повну посвяти і жертвенну працю для переведення етнічних програм. На закінчення голова Етнічної Дорадчої Ради адв. М. Рейнон висловив побажання, щоби міський уряд і на будуче задержав Етнічну Раду, бо вийде на користь не тільки етнічним меншинам, але в першу чергу для міста.

Відзначення в Джерзі Сіті

Подібно, як Філядельфія відзначила українців за активну і прикладну участь у святкуваннях 200-річчя Американської Незалежности, так і власті Надґудсонського повіту відзначили за таку участь Почесними Грамотами Володимира Білика, Меланію Мілянович і танцювальний ансамбль Осередку СУМА „Верховина" під проводом Олеся Ґензи з Ню Йорку.

Координаційна Рада Відділів УККА Стейту Коннектикат при праці

Ню Гейвен (М. Я.) — У суботу 2-го жовтня ц. р. відбулася тут піврічна сесія Координаційної Ради Відділів українського Конґресового Комітету Америки Стейту Коннектикат. В нарадах, якими проводив д-р Михайло Снігурович, а секретарював Гнат Андрусишин взяли участь голови і члени Управи Відділів УККА з Бриджпорту, Віллімантику, Гартфорду, Ню Гейвену і Норвічу. В обширній програмі порушено ряд проблем важливих для української спільноти, зокрема для такої ж Стейту Коннектикат. Висказано свій жаль, що Патріярх УКПЦ Йосиф Сліпий натрапляючи на перешкоди — не міг прибути із відвідинами в днях 7 і 8-го жовтня до Гартфорду, як було заплляновано. В тій справі написано листи до Блаженнішого Патріярха Йосифа та до єпископа Шмондюка, за підписами усіх присутніх на нарадах. Обговорено справи зв'язані із XIII Конгресом Українців Америки, та постановлено радитися у всіх важливіших справах в час Конґресу. Постановлено змагати до активної участи українців Стейту Конн. у цьогорічних листопадових виборах та інформувати про наші проблеми кандидатів обох партій. Усталено Календар імпрез на терені Стейту Конн., зокрема одобрено пропозицію предсідника Зборів, щоби Січневі Святкування відзначити не тільки в залях для української публіки, але теж щоби використати цю нагоду для більших маніфестацій на площах чи вулицях міст в час вивішування українського прапору на муніціпальних будинках. Порушено справу посиленої збірки Українського Національного Фонду та активізації громадян довкола Відділів УККА. По закінченні нарад в час гостини ще довго обговорювано ряд громадських та політичних проблем. Головою Стейтової Ради Відділів УККА Стейту Коннектикат на біжучу каденцію є д-р Михайло Снігурович, секретарем Гнат Андрусишин.

В Україні помер Михайло Дяк, патріот - політв'язень

(Анатолій Радиґін). — Щойно прийшла вістка з достовірних джерел з України, що минулого місяця там ненадійно помер на 41-му році життя член підпільного Українського Національного Фронту, бувший політичний в'язень совєтських тюрем і концтаборів, св. п. Михайло Дмитрович Дяк.

Михайло Дяк народився в 1935 р. і вже з молодих літ приймав участь у національному українському відродженні; був заарештований і засуджений за участь у групі т. зв. Українського Національного Фронту, яка засобами „Самвидаву" випускала і розповсюджувала журнал „Воля і Батьківщина". Крім того, Михайло Дяк підписував відкриті листи до XXIII з'їзду КПСС та керівників Компартії України.

Михайло Дяк був заарештований в березні 1967 р., а в листопаді того ж року засуджений виїздною сесією Верховного суду на т. зв. „Показовому процесі". Хоч про такі процеси звичайно совєтська преса інформує, проте, про процес і засудження Михайла Дяка і його товаришів Зіновія Красівського, Ярослава Лесіва та інших не подала жадна газета в СССР, крім самвидавного журналу „Український Вісник" випуск 11, а в 17-му випуску самвидавного журналу „Хроніка поточних подій" за грудень 1970 року поміщено детальний репортаж про це судове засідання. Михайло Дяк дістав вирок; 5 років, які він відбув у Володимирській тюрмі, 7 років таборів суворого режиму (Пермські табори) та 5 років заслання, що було майже максимумом" передбаченим статтями 64-ою за „зраду батьківщини" і 70-ою за „антисовєтську аґітацію і пропаґанду".

В наслідок нелюдських умов таборового режиму та майже повної відсутности медичної опіки Михайло Дяк захворів на засланні і вже тяжко хворим був випущений „на волю" та, повернувшись в Україну, прожив лише кілька місяців після свого звільнення, бо вже запізно було зупинити проґресуючу хворобу.

Завжди повний невгамованої енерґії і завзяття для своїх товаришів по тюрмі включно з підписаним був прикладом витривалости і духової наснаги.

Покійний залишив у всіх, хто знали його, світлу пам'ять про великого українського патріота, який протягом всього свого короткого віку жив дослівно мрією про національне відродження України.

З діяльности Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку

1. ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ КЛЮБУ

Річні Загальні Збори ЛМК в Ню Йорку, відбулися 24-го вересня ц. р., у новій домівці при 2-ій евеню ч. 136. Нова заля ЛМК-у модерно влаштована, з гарним освітленням, з долівкою вкритою м'яким килимом, робить гарне враження культурного приміщення для п'ятницевих вечорів Клюбу, мистецьких виставок Об'єднання Мистців Америки чи пописів Музичного Інституту. Нова Управа Клюбу сподівається ще більшої підтримки українського громадянства та його участи в щотижневих вечорах Клюбу та імпрезах названих вище установ.

Збори відкрив голова Клюбу інж. Іван Жуковський, передаючи дальше ведення Зборів президії. На вступі ділових нарад, привітав Загальні Збори голова Метрополітального Об'єднаного Комітету, д-р Володимир Савчак та побажав успішної діяльности в новому приміщенні.

У своєму звіті за минулий рік інж. Іван Жуковський підкреслив справді жертвенну працю членів Управи, що очолюють поодинокі ділянки діяльности і завдяки їм змогли відбуватись заплановані вечори без більших труднощів чи відставань. За весь рік лише два п'ятницеві вечори не могли відбутися, бо в ці дні назначено похоронні відправи за спокій душі члена Управи Клюбу, св. п. Миколи Понеділка, і св. п. Романа Купчинського, який не раз виступав на вечорах Клюбу. Опісля присутні вислухали звітів: секретарки, фінансової референтки, імпрезового і пресового референтів.

На внесення Контрольної комісії признано Управі Клюбу абсолюторію й обрано нову Управу в майже незмінному складі: інж. Іван Жуковський — голова, маестро Ст. Крижанівський — заступник голови й імпрезовий референт, Стефанія Нагірна — скарбник, Ірена Гошовська — заст. скарбника, Надія Литвиненко — секретар, Богдан Бородайко — пресовий референт, Іван Керницький — представник письменників, проф. Меланія Байлова і Галина Кузьма-Мирошниченко — представники Укр. Муз. Інституту, маестро Михайло Черешньовський — представник ОМУА, і маестро Теодор Терен-Юськів і мґр Олександер Пашко — члени Управи. Господарською частиною завідують пані: Стефанія Крушельницька, Осипа Леньова і Анна Никифоряк. Контрольна комісія: ред. Іван Кедрин-Рудницький — голова, Марія Карпович — заст. голови і Євгенія Чапельська — член.

Загальні Збори прийняли внесення заст. голови Клюбу, маестра Степана Крижанівського висловити голові Клюбу, інж. І. Жуковському, окрему подяку за його невтомну працю для добра Клюбу і побажання дальшої культурної діяльности серед української громади Ню Йорку — довготриваючими оплесками.

Хвилиною тихої молитви і доброї згадки Загальні Збори вшанували пам'ять колишнього голови Клюбу, д-ра Бориса Ржепецького, члена Управи Миколи Понеділка і сл. п. Романа Купчинського.

Одноголосно прийнято внесення прес. референта, окремими письмами подякувати редакції щоденника „Свобода" на руки начального редактора п. Антона Драгана за приязну і корисну підтримку культурної праці Клюбу, а також Управі 64 Відділу Союзу Українок в Ню Йорку за їхню цінну співпрацю з Клюбом.

2. Відкриття сезону 1976-77

У п'ятницю 1-го жовтня 1976 р. відбулося святочне відкриття осіннього сезону Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку в новій домівці при 2-ій евеню ч. 136. Вечір відкрив голова Клюбу, інж. Іван Жуковський, вітаючи приявних представників товариств і організацій, що прибули на цей вечір привітати Клюб в його новій домівці, та всіх гостей, що заповнили залю прикрашену в тому часі картинами маляра-скульптора Ореста Поліщука з його виставки. Дальше ведення програми вечора перебрав маестро Степан Крижанівський.

Приявні представники товариств склали Клюбові побажання дальшої культурної праці, що її він веде вже повних 26 років нашого тут поселення після Другої світової війни. Як перше побажання, маестро С. Крижанівський відчитав привіт з далекої Австралії, що її у поетичній формі написала наша письменниця і поетеса Зоя Когут. Привіт приявні привітали рясними оплесками, як вислів щирої подяки за увагу до Клюбу. Інж. Роман Кобринський привітав Клюб в його новій домівці від Наукового Товариства ім. Шевченка, Оксана Шур — від 64 Відділу Союзу Українок, ред. Орест Питляр від Союзу Українських Журналістів, д-р Микола Шпитко від Буковинської Громади, Михайло Салдан від Управи Народнього Дому, д-р Володимир Нестерчук від Кредитової Кооперативи „Самопоміч", Роман Данилюк від Братства Дивізійників, М. Фурда від Головної Управи Спілки Укр. Молоді, вкінці від Об'єднання Мистців Сцени побажав Клюбові дальших успіхів маестро Крижанівський, як член Управи того ж товариства. Далі привітав приявних на залі проф. Меланію Байлову з Музичного Інституту, і маестра Михайла Черешньовського, голову Об'єднання Мистців. Представники товариств і організацій склали теж грошові пожертви на потреби Клюбу, за що Управа Клюбу щиро їм подякувала.

В музичній частині вечора, зорганізованій УМІнститутом, виступила сопрано Наталка Худа, при акомпаньяменті видатного піяніста Томи Гриньків, і. проспівала: „Місяцю Князю', — Лисенка, „Розвійтеся з вітром", „Погасло сонце ласки" й „Утоптала стежечку', — Степового, і арію з опери „Самсон і Даліля", Сайнт-Сена. Приявні тепло прийняли солістку, не жаліючи їй оплесків, а від Управи Клюбу маестро Ст. Крижанівський обдарував співачку китицею квітів. З черги виступив Іван Керницький-Ікер і прочитав два фейлетони: „Невістка з Бердичева" і „Йде до войни", — діялог панства Татухів на рідному „давнтавні".

В дальшій музичній частині програми вечора, загальновідомий піяніст Тома Гриньків відіграв: Сонату Г-моль — Ревуцького, два етюди Ціс-моль і Е-моль — Косенка, і на закінчення додатково Ноктюрн Д-моль — Шопена. За майстерну гру з прегарною інтерпретацією, перфектною технікою, що виявила правдивого віртуоза, вдячні слухачі нагородили молодого мистця невгаваючими оплесками. Від імени Управи Клюбу подякував йому маестро Крижанівський, а від Музичного Інституту проф. Байлова.

Наприкінці вечора, маестро Теодор Терен-Юськів поділився з присутніми своїми враженнями з видовища, яке відбулося в Лінкольн Центер в літньому сезоні ц. р., що його аранжери назвали фальшиво „Російським фестивалем", у якому, крім московського хору Пятніцкого, виступили українські танцюристи, грузинська танцювальна група, ансамбль кирґізької філгармонії, тріо циганів (зовсім нікудишнє) та ще декілька ексімосів, що крутились по сцені. Оцю всю групу названо „російським фестивалем". До цієї фальшивої назви, слід додати, ще й костюми московського хору вбраного в сорочки, що мали нагадувати українські вишивки зроблені і пофарбовані фабрично.

Найкращою точкою усієї програми цього дивовижнього фестивалю, був таки виступ українських танцюристів з давнього ансамблю покійного Павла Вірського, і хоч було їх заледве 14-ох і дві танцюристки, їхній виступ мав неймовірний успіх. Варто навести голоси американської преси про танцювальний виступ цієї жменьки українських танцюристів. Критик Блек Кюрі з „Юнайтед Прес Інтернешенел" написав: „Не важливо, як часто ми їх бачили, українські віртуози в „Гопаку" таки знамениті, а Емори Луис в журналі „Рекорд" висловлює дуже рідко вживану та може найціннішу думку про цей ансамбль: „Українці здобувають публіку своєю вітальністю, вони бо не тільки танцюють, вони це — самий танець".

Голова Клюбу, інж. Ів. Жуковський, щиро подякував виконавцям програми вечора, представникам товариств та всім присутнім гостям і запросив їх на смачну перекуску, що її приготовили пані з буфету.

Б. Б.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ ВАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

Вечір в пошану Володимира Несторовича в Детройті

У неділю 3-го жовтня ц. р. детройська громада вшанувала довголітню громадську, журналістичну і письменницьку працю Володимира Несторовича. Вечір влаштований Культурно-Громадським Клюбом і детройською філією Об'єднання Українських Письменників „Слово", гідно вшанував людину, котра протягом цілого свого життя віддано працювала на народній ниві як економіст, публіцист і письменник. Вітаючи численно зібраних гостей, д-р Лончина передав голос маестрові Е. Козакові. Його ностальгією навіяні спогади з часів перед Другої світової війни характеризували ювілята як людину творчо активну в численних ділянках українського зорганізованого життя, який в першій мірі здобув собі ім'я своїм глибоким знанням економічних проблем. Його популярність з цього часу закріплена вже в двох дружніх шаржах Ека, які з відповідними епіграмами появилися у журналі „Торгівля і Промисл".

Головну доповідь про життя і творчість Володимира Несторовича виголосила Марія Гарасевич, котра й була організаційним рушієм цілого вечора. З притаманною собі красномовністю, яка все захоплює її слухачів, вона накреслила його духову сильветку. Він у нас, у час своєї молодости, рідкий економіст-теоретик і його твори „Модерна економія" і „Подвійне книговодство" вповні закінчені, лише через воєнне лихоліття не могли бути опубліковані. Він, в тому часі також редактор „Енциклопедії Купця" і рівночасно один з її співавторів. Його численні статті на економічні теми виробляли напрямні економічного розвитку Галичини.

На еміграції його послідовна праця на цьому полі проявилася у довголітній, безінтересованій активности на пості голови Інформаційної Комісії Кредитової Кооперативи „Самопоміч", в Детройті редаґуючи „Вісті з Кредитівки" і видаючи цілий ряд одноднівок. Численні його дописі появляються в газеті „Свобода" і журналі „Наш Контакт". Працюючи професійно, він всеж таки знаходить час видавати у Детройті „Українську Газету", нотуючи своїм метким пером всі прояви суспільного життя нашої громади.

Велику частину своєї промови пані Гарасевич присвятила аналізі біографічної повісти „Серце і буревії", підкреслюючи її літературні і естетичні вальори (книжка нагороджена на 2-му конкурсі Українського Літературного Фонду ім. І. Франка в Чікаго) вона вказала на унікальність її тематики. Велика бо частина її акції відбувається на Зеленому Клині, де автор перебував, попавши в полон. Насвітлюючи тамошні обставини автор доказує, що українські поселенці, хоча відірвані від рідної землі, заховали там не тільки свій побут, але також свою національну свідомість.

І так слухачам накреслений духовий портрет письменника з'ясував його як людину великої духової культури, тонкої поведінки, невпинного ініціятора і співробітника в численних проявах організованого українського життя. Він нині — людина на схилі свого життя, та все ж таки ще кріпко держить своє перо. Тепер автор працює над своїми спогадами.

Виставка журналів, де появилися статті Володимира Несторовича обіймала понад двадцять назв.

Мистецьке читання уривків з повісти „Серця і буревії" виконали Віра Андрушків і Христя Юзич і Володимир Іваницький. У вокальній частині Христя Липецька при супроводі М. Лісовської відспівала дві пісні, чаруючи як звичайно слухачів своєю бездоганною технікою і голосом, що ставить її в ряди наших найкращих співачок. П. Мотря Макар-Федірко трьома танками завершила цю частину вечора.

У заключному слові Ювілят висловив щиру подяку організаторам і всім присутнім за честь і приємність, які його стрінули, не забуваючи також подякувати своїй дружині за її терпеливість і вирозуміння, що в великій мірі спричинились до успіхів його праці.

Володимир Баран

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

ЮВІЛЕЙ ВІДДІЛУ УККА В ГАРТФОРДІ

Гартфорд, Конн. — В суботу, 30-го жовтня ц. р. о год. 7-ій вечором тут в УН-Домі при 961 Ветерсфілд евеню місцевий Відділ УККА відзначатиме 25-літній Ювілей. Після вечері, відбудеться мистецька програма, у якій візьме участь Капеля Бандуристів при Станиці I УД УНА в Нюарку під керівництвом О. Головацького і В. Юркевича.

РЕВІЯ „ТЯЖКО НА ЕМІҐРАЦІЇ"

Міннеаполіс, Мінн. — Театральний Ансамбль Осередку СУМА ім. М. Павлушкова з Чікаґо поставить тут в суботу, 30-го жовтня ц. р. о год. 7-ій вечором в залі УН-Дому при 28 2-га вулиця ревію п. з. „Тяжко на еміґрації". Організатори сподіються, що у цьому вечорі гумору і сатири візьмуть участь громадяни не тільки з Міннеаполісу, але також з довколишніх місцевостей.

ЗУСТРІЧ З ГОЛОВОЮ ПУН У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія, Па. — В суботу, 30-го жовтня ц. р. о год. 6:30 вечором в готелі „Голідей Інн" при 13-ій і Волнат вулицях відбудеться заходами ОДВУ, УЗХреста, Т-ва „Зарево" і Організації Молодих Українських Націоналістів, зустріч-бенкет з головою Проводу Українських Націоналістів, ред. Олегом Штулем-Ждановичем, який при цій нагоді виголосить доповідь на тему: „Російські дисиденти і наше ставлення до них".

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО В НЮ ГЕЙВЕНІ

Ню Гейвен, Конн. (М. Я.). — В суботу, 30-го жовтня ц. р. тут заходами Відділу УККА відбудеться Академія для вшанування 58-их роковин Листопадового Зриву. Академію відкриє д-р М. Снігурович, голова місцевого Відділу УККА, а святочну доповідь виголосить Володимир Гірняк. У мистецькій частині візьмуть участь: меццо-сопрано Галина Андреадіс, артистка Павлина Тимченко і Школа Українських Бандуристів під мистецьким керівництвом о. С. Кіндзерявого-Пастухова. В неділю, 31-го жовтня в обидвох українських церквах будуть відправлені Панахиди за Героїв.

СТИПЕНДІЯ В ОТТАВСЬКІМ УНІВЕРСИТЕТІ

Оттава, Канада. — Цьогорічну стипендію Івахнюків в Оттавському університеті, призначену на студії українознавчих дисциплін (література, лінґвістика, історія), одержав Ярослав Пінчук з Австралії. Після закінчення середньої і початкової університетської освіти в Австралії, у 1968 стипендіят почав журналістичні і теологічні студії в Гардінґ Коледжі в Арканзо, які закінчив в 1971 р. ступенем бакалавра. Після дворічних приготовчих студій в Манітобському університеті стипендіят перейшов трирічну програму славістики під кермою проф. Я. Рудницького і одержав тут ступінь маґістра, захистивши свою працю на тему „Символи у Гр. Сковороди".

В цьому академічному році стипендіят вписав курси докторської програми у Славістичному Відділі Оттавського університету в ділянці української літератури. У своїй дослідчій праці він працюватиме над клясичною, старослов'янською і народною лексикою у творах Йоаникія Галятовського. Це і буде темою його докторської дисертації.

На порозі сезону вечерниць

Зближається час вечерниць. Установа як світ давня — тільки у кожного народу інакша. Щоб могти брати участь у вечерницях, треба вміти танцювати і борони Боже — не наступити своїй партнерці черевиком на її ніжне взуття. Так отже, треба вміти танцювати. Пригадую, за австрійських часів у горішньому Львові матері приводили свої „потіхи", щоб вчилися танцювати до „школи сальонових танців" пані Таборової при вул. Шептицьких. Школа містилась у партеровім будинку. Тут навчано сальонової поведінки, перших кроків польки, кадриля, лянсієра, фокстрота і т. п. Пара танцюристів починала танець „від печі", бо у залі була велика піч. Хто з танцюристів обійшов танцем 12 разів „від печі до печі" цього вважано за укінченого танцюриста. Він чи вона могла відважитись піти на великі вечерниці.

Очевидно, що в школі сальонових танців не навчано гопака, козака, аркана чи інших танців, що їх тепер виводить Ґенза на потіху українців. Тоді, за Австрії не було ще вечерниць „Червоної Калини", що їх ввів допера пізніше дир. Петро Постолюк, а ще й тут повторяє їх у Ню Йорку. У Львові вечерниці відбувалися у великій залі Народного Дому. Війни й еміграція змінили обличчя вечерниць і танців. Таких танців під час весілля, що його на Гренд стріт у Ню Йорку виводить заводовий майстер весільної церемонії, весільний Кіссінджер, який знає всі тайні весілля, тепер стрічаємо чимраз більше.

На початку нашої еміграції, в Ню Йорку, не все могли наші еміґранти здобутися на весільну залю з майстром церемонії. Тоді був такий вихід із ситуації: весілля було на „руфі" (даху) кам'яниці, бо тут дахи рівні. І тут відбувалися танці, Принняття відбувалось у помешканні. З „руфу" 5-поверхової камяниці глянути вниз — було моторошно. Не знати чи відважилибся тут танцювати Нуреєв і дама Валентина. Їм скоро могла б завернутися голова, а тоді вони напевно були б готові попадати вниз, у пропасть. А то не штука їм танцювати в залі на естраді, виводити „Лебединий сон" чи іншу чудасію. Але наші іміґранти танцювали на „руфі" й не мали страху. Я сам був на такім весіллю і танцював на „руфі" понад 5-им поверхом.

У нашу пору матері запроваджують свої „потіхи" до школи танців чи як назвати ритмічно гімнастики Роми Приймн-Богачевської чи Уляни Кулицької Шмериковської і д-р „Наука" відбувається у безпечному місці у залі. Танці відбуваються у просторій залі при звуках гарної музики. Старшим можна навчитись танців, що їх танцюють на вечерницях. А вечерниць у сезоні чимало: „Червоної Калини", Лікарів, Інженерів, Дивізійників а на кожній з них стрінете красуні — дебютантки як кажуть у пісні: „гурток дівчат, як мак лелів", що їх впроваджують у товариське життя наші старші, заслужені громадяни.

Отже, поки час, учіться танцювати, бо може на котрійсь з вечерниць — зустрінеться вам ваша суджена чи ваш суджений. І там власне є нагода пізнати партнера для життя тієї самої народности.

Ярослав Кринєвич

До земляків Городенщини

Від довшого часу в нас у Канаді та в Америці виходять друком збірники матеріялів з різних наших земель, як: Буковини, Поділля, Покуття, міст і сіл колишніх повітів. Ці матеріяли часто на широкому географічному тлі подають багаті огляди політичних подій за останні десятиліття перед Другою світовою війною і під час цієї війни, дають перегляд нашого економічного та культурного життя, цікаві спогади та часто талановито написані нариси про визначні постаті нашої нації. Тож знайдемо в цих матеріялах багато цінного, що пішло б без того в забуття і багато фактів замовчуваних і перекручуваних в УССР. І хоч інколи можна б і скептично ставитись до рівня цих Збірників з огляду на їхнє літературне оформлення, то зате джерельний матеріял сучасників і учасників національного життя стане доброю допомогою для істориків. Тим то наші Збірники — це неначе хроніки великих об'єднаних географічно родин — родів, членів однієї нації, однієї мови, однієї культури. Це наче відзив на прекрасу філософську думку Ольги Кобилянської: „Згадуйте предків своїх і золотої нитки не згубіть, щоб історія перед нами не згасла".

Немало готових уже Збірників ще не вийшло друком з різних причин. Між цими Збірниками маємо також Збірник Городенщини. Ще в 1960 році відбувся в Торонті з'їзд городенчан, на якому порішено видати Збірник Городенщини. Для цієї цілі створено Комітет, що мав працювати в двох напрямках: збирати матеріяли і збирати фонди. Немало часу пролетіло з тої пори, а праця йшла повільним темпом. Правда, й зупинялась вона тоді, коли провідні члени Комітету відходили від нас назавжди. Знаходились завжди нові ентузіясти цієї справи та працю продовжували.

Останньо за ініціятивою адвоката Василя Яшана відбулися в Торонті ширші сходини городенчан 11-го серпня ц.р. До президії сходин увійшли: Іван Боднарчук як предсідник, Олександра Ковальська — секретар, Денис Гевко — член президії. Головним речником сходин був д-р Василь Яшан. Він дав огляд пророблено дотепер праці Комітету, вказав присутнім на конечність реорганізації і Комітету і на потребу активної участи в праці всіх земляків Городенщини. Після дискусії рішено перетворити Комітет на товариство „Городенське Землядтво" за взором інших наших земель і ввести його в життя на основі виготовленого правильника. Таке товариство — це широка концепція співпраці земляків, бо воно всіх об'єднує.

Обрано Управу товариства: голова — Петро Михайлович, заступник голови — Марія Кассіян, секретар — Олександра Ковальська, скарбник — Богомир Матейко, член — д-р Олександра Копач. Контрольна комісія: д-р Василь Яшан, Денис Гевко, Роман Кассіян. Перегруповано й доповнено Редакційну колегію: голова — д-р Михайло Марунчак, заступник голови — д-р Олександра Копач, секретар — Іван Боднарчук, члени: Денис Гевко, д-р Микола Гнатчук і д-р Василь Гуцуляк. Фінансова комісія: голова — Михайло Гава, заступник — Петро Михайлович, скарбники: Богомир Матейко, Василь Никифорук.

Другою важливою точкою сходин був перегляд матеріялів до Збірника Городенщини за змістом. Цю справу реферував д-р В. Яшан. На цьому тлі відбулася дискусія н.т. різних розділів і їхнього доповнення чи оформлення. Зібраний матеріял із знімками покриє понад 400 сторінок друку і вимагатиме значної суми грошей. Одначе, ця значна сума грошей не повинна творити проблеми при відповідному зацікавленні та співпраці земляків Городенщини, на що можна без сумніву покладатись, тим більше, що найважливіша праця над Збірником небавом завершиться у руках головного редактора.

Управа товариства „Городенське Землядтво" звертається до Вас, Шановні Земляки, з ласкавим проханням жертвувати на фонд видання Альманаха Городенщини. Своєю пожертвою причинитесь до збереження й закріплення у пам'яті молодих поколінь світлої сторінки минулого нашої вужчої батьківщини Городенщини. Зробите те, чого наші брати і сестри на рідних землях для нашого майбутнього зробити не можуть. Хай ніхто не залишиться між нами, хто б пожертвою своєю не утривалив своє ім'я в Альманаху для своїх поколінь.

Просимо щедро жертвувати, щоб наші заходи увінчались якнайкращим успіхом. Листа жертводавців буде поміщена в Альманаху. Пожертви просимо надсилати на адресу:

Petro Mychajlowycz
672 Birchmount
Scarboro, Ont. Canada

Ол.К.

МІК ІКЗ.

УОА з успіхом виставив у Ню Йорку „Чорноморців" Старицького-Лисенка

Ню Йорк, (л.л). — Український Оперовий Музичний Ансамбль 10-го жовтня ц. р. виставив в школі Стайвезант музичну комедію на 3 дії М. Старицького — М. Лисенка.

У виставі брали участь: Марія Рейнарович — Явдоха, Т. Лихолай — її дочка Маруся, В. Жила Наливайко — Наталка, І. Кулик — Іван, В. Шостак — Тупиця, Лев Рейнарович — Кабиця, С. Вовчук — Цвіркун, Г. Андреадіс — його жінка, Х. Карпевич — Кулина, М. Яблонський — Ілько. Крім того козаки й дівчата.

Музичним керівником був Р. Степаняк.

Ця оперета має понад сто років (написана 1872 р. і тоді ж скомпонована до неї музика), але вона не старіється і по сьогодні. Стужена за театральними виставами нюйоркська публіка прийшла досить численно, щоб налюбуватися чудовими мелодіями українських народних пісень, яких повно в цій опереті в обробці славного Лисенка, як сольо, дуети, тріо й хори. Кінчається ця музична п'єса славним хором — „Слава нашим козаченькам".

Численна публіка прихильно прийняла „Чорноморців", оплескуючи усякі місця при відкритій сцені, бож виконавцями роль були відомі мистці сцени: Л. Рейнарович, Г. Андреадіс і Т. Лихолай. Не відставали і В. Жила Наливайко, Х. Карпевич та В. Шостак і М. Яблонський. І всі інші дієві особи не були гіршими. Але цілий ансамбль повинен був відбути більше спільних проб.

Вистава йшла для делегатів на XII Конґрес українців Америки. Музикальні слухачі завважували те, що оркестра також замало мала проб зі співаками й хором.

Автор цих рядків може слідкувати за працею УОА, який відбуває проби в бруклинській школі при церкві св. Духа, і знає, які труднощі має керівник цього ансамблю, Л. Рейнарович. Колись можна було ставити нові опери й оперети, а тепер дуже важко повторити грану вже виставу.

Публіка нарікає на те, що вистава запізно зачинається, але приходить купувати квитки аж тоді, коли мала б початися вистава, і в наслідок цього черга при касі видовжується аж на вулицю. Мало таких, що купують квитки в передпродажі.

Автор цих рядків чув, як слухачі критикували стрій Цвіркунки, який на їх думку мав би бути подібний до строю Явдохи, д... кої вона приходила позичат... вогню.

Ці наші завваги зовсім не зменшують вартости вдалої вистави музичної комедії „Чорноморців", яка зворушила глядачів до сліз, бо пригадала їм рідну землю, нашу українську історію, наші славні пісні, які є тим свшаном, який не дозволяє нам забувати про той край, де „козацтво виростало, слави - волі добувало", — про Україну, славний край козачий...

ПОЛІТИЧНІ ВБИВСТВА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

товаришів „охрані" на смерть.

Драгоманів писав, що терор, як акт однієї особи проти злочинів царської адміністрації може бути оправданий. Він згадував замах польського патріота Березовського на царя Олександра III, котрий приїздив у Париж. Але Драгоманів не бачив між діячами „Партії Народної Волі" — українського роду, таких, котрі заявляли б, що ведуть боротьбу за визволення України. Коли провідник цієї партії Андрій Желябов (мати його була українкою) писав до Драгоманова: „Де ваш Парнелл, де фенії", то Драгоманів відповів ,що сам Желябов та інші його товариші, зв'язані з Україною, мали б бути українськими феніями і не служити російським інтересам. Желябов писав до Драгоманова в Женеву 1880 р., що партія Народної Волі вважає Всеросійську Установчу Раду, яку революціонери хотіли скликати після знищення царського режиму, тільки за „ліквідаційну комісію" Російської імперії. Але Драгоманова ці слова не могли переконати, бо він знав добре централізм, поширений між російськими партіями.

(Чарлз Парнелл (1846-91) був провідником ірляндських автономістів. Фенії - патріоти, що збройно виступали проти англійського панування в Ірляндії).

Повідомлення Ділового Комітету для відзначення 100-річчя Української Академічної Гімназії у Львові

Діловий Комітет повідомляє, що зібрана дотепер сума на видання Пропам'ятної Книги виносить коло 11,500.-00 долярів. Докладний фінансовий звіт, враз із списками жертводавців на Ювілейний Фонд, списками передплатників Книги та зібраних грошей із продажу виграшних квиткiв, розішле в жовтні ц. р. зв'язковий Ділового Комітету.

Для придбання додаткових фондів на видання Пропам'ятної Книги, Діловий Комітет випустив квитки на виграш мистецьких творів. Ця форма збірки фондів буває дуже успішна і як про це довідуємось з преси, деякі організації здобувають в цей спосіб поважні суми грошей.

Ще в лютому і березні 1976 р. скарбник Комітету Роман Кравців розіслав квитки на адреси зв'язкових, та на відомі нам адреси колишніх вчителів та учнів Академічної Гімназії, з проханням їх розпродати, зглядно закупити. Деякі колеґи вже відгукнулися на наше прохання і прислали до каси Комітету належні суми. Одначе зібрана дотепер сума з продажу квитків не переходить ще однієї тисячі долярів.

Тому, що зближаємось до зреалізування видання нашої Книги, а кошти друку дуже високі, просимо всіх, що одержали до розпродажу квитки, по змозі якнайшвидше розчислитися з нами, щоб ми знали чим розпоряджаємо.

Водночас пригадуємо, що передплата Пропа'ятної Книги виносить 20.00 долярів, а в післяплаті Книга коштуватиме 25.00 долярів.

Гроші на передплату і пожертви на Ювілейний Фанд просимо посилати до Української Кредитової Кооперативи „Самопоміч", ч. конта 2837, на адресу:

Ukrainian Selfreliance
Federal Credit Union
4814 N. Broad Street
Philadelphia, Pa 19130.
U.S.A.

Для евіденції і контролі продажу, гроші за виграшні квитки просимо висилати чеками, аб грошовими переказами, разом з відтинками квиткiв, на адресу скарбника Романа Кравцева:

Roman Krawciw
2228 Mt. Vernon St.
Philadelphia, Pa. 19130.

На цю саму адресу просимо звертатися теж у всіх справах Діл. Комітету. Ще раз прохаємо всіх наших колеґ і приятелів, включитися в акцію збірки фондів на видання Пропам'ятної Книги.

ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ УАГ

Ударна кампанія ФКУ в Янґставні, Огайо

Із огляду на близький реченець закінчення збірки, наш Комітет під головуванням Мирослави Ліщак, невтомної робітниці на всіх секторах громадського життя, як УККА, 200-річчя Америки, Школи й Церкви, рішив скликати поширені громадські збори Янґставну й околиці й запросити на них представників Екзекутиви Фонду.

Збори відбулися в приміщенні української католицької церкви св. Анни в Остінтавні, парохом якої є о. Володимир Височанський, що хоча роджений в Америці, є щирим українським патріотом і все, де лише може нам допомагає.

Дня 3-го жовтня, о год. 3-ій голова Комітету Мирослава Ліщак відкрила сходини й привітала гостей д-ра Адріяна Сливоцького, члена Екзекутиви, інж. Василя Лагошняка, голову Фонду на Стейт Огайо, й Орисю Лагошняк, референтку Дорівнюючого фонду.

Першим бесідником був д-р Сливоцький, що українською й англійською мовами гарно представив завдання Фонду, й головно розказав багато про діяльність Українського Гарварду, з'єднуючи собі загальну симпатію й головне багато нових прихильників для Гарварду, за це ми йому вдячні й бажаємо йому гарних успіхів у його професійній праці, яку він якраз розпочав.

Другим бесідником був інженер Лагошняк, що у своїй палкій промові взивав присутніх складати пожертви на Гарвард.

У дискусії було багато запитів до д-ра Сливоцького, на які він вичерпно відповів.

Рішено влаштувати бенкет на цілі Гарварду й головою Комітету обрано адвоката Михайла Юрчишина, довголітнього голову Відділу УККА в Янґставні, а тепер голову Українського Відділу 200-річчя Американської Революції.

На заступника голови обрано професора Янґставнського університету д-ра Юрія Кульчицького, що, ще будучи студентом, один з перших почав працю для Українського Гарварду, а тепер вже, як професор, залишився вірним своїм студентським ідеалам і напевно зробить все, що в його силі, щоб допомогти нашому Гарвардові.

До Комітету влаштування бенкету увійшли: адвокат Петро Ґулик, що заразом зобов'язався зайнятися збіркою на Фонд Катедр і тим самим став членом нашого збіркового Комітету. Пані З. Ґулик погодилася стати членом Комітету влаштування бенкету, а дальшими членами стали Дмитро й Зоня Гливи, Єлисавета Бульван, Микола й Марія Волошин, п-во Михайло й Анастазія Білан, що є власниками Української радіопрограми, й завдяки їм, ми кожної суботи чуємо прекрасну українську мову й чудові, незрівняні українські пісні й насолоджуємося українською музикою. Пані Біланова є великою звеличницею Слуги Божого Митрополита Шептицького й ревно працює над його беатифікацією. Дальшими членами бенкетового Комітету є: Мирон Ліщак, Ірина Гаврилко й Анна Сушинська. Найдавнішими членами Комітету збірки на Гарвард є Мирослава Ліщак і її батько Казимир Бульван. Вони перші в Янґставні почали збіркову акцію, вклавши в неї надзвичайно багато праці. Потім до Комітету увійшли: Дмитро Проць, Катарина Штинь, д-р Ілярій Домбчевський з дружиною Анною, й останньо адвокат Петро Ґулик.

Д-р Ілярій Домбчевський

ПЕКІН, ОН І МОСКВА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

справи в історії держав не забуваються, але про них можна не нагадувати, зокрема, коли взяти до уваги, що Китай на протязі довшого часу не буде в силі вести великої війни.

Тому б для Америки та Вільного світу ліпше прихилитися до Пекіна, а не до Москви, яка є сьогодні загрозою для світового миру. Так що з огляду на своє географічне положення Китай буде рівновагою для великого евразійського простору і в цьомує також захована доля українських поселенців, розкиданих в Казахстані, Сибіру та на Далекому Сході, про яких наші політичні діячі мало коли згадують, а їх є поверх 10 мільйонів!

На новій мапі, виданій у Совєтах — „Народи Совєтського Союзу", дуже промовисто видно, що в багатьох місцях українських поселень - скупчень навіть не зазначено, як, напр., на північному Кавказі та Зеленому Клині - Приадмурщині.

Це правда, що нам, українцям, немає чого надіятися на прихильне ставлення Пекіну, але важливо, що він старається знеславити сучасний провід Совєтської влади, підкопує її основи — вчення Леніна в інтерпретації Хрущова - Брежнєва, оминаючи Сталіна з певних міркувань. Адже Китай є комуністичною по формі та ідеології країною з належною для тієї ідеології владою.

Наприкінці нагадаємо, що сьогодні чужинцям, навіть тим, які добре знають китайську мову, трудно інтерпретувати вислови сучасних офіційних заяв та друків, бо сучасна мова - друк є в процесі реформи. Це не цілком та мова, яка вживалася сотнями, якщо не тисячами літ. Сьогодні письмо реформується. Упрощене воно, здається, дещо позбавлене математичної точности, що було на протязі довгої китайської історії, і цей процес удосконалення далеко ще не закінчений, бо реформа письма продовжується.

Цікаво також, що Генрі Кіссінджер мав тригодинну розмову з міністромЧіао після його виступу в ОН. Вони мали багато питань до вияснення й обговорення. Америка, очевидно, буде уважно слідкувати за Пекіном. Справа Тайвану може чекати, тепер не час на її загострення, — Китай потребує певного спокою та піддержки від Америки, яка може багато дати разом з Японією. А нам доводиться приглядатися, слідкуючи, як будуть розвиватися події в СССР, особливо як загострюватимуться процеси русифікації, що її проводить Кремль.

З'ЇЗД ДЕЛЕҐАТІВ ТЗ ПУКЦ

Філядельфія, Па. — В суботу, 20-го листопада ц. р. тут в залі Спортового Осередку „Тризуб" при 4932 Н. Брод вулиця відбудетьсі VII Звичайний Крайовий З'Їзд Товариства за Патріярхальний Устрій УКЦеркви. Початок нарад о год 10-й рано. Крайову Управу Товариства, як відомо, очолює тепер д-р Миросла Навроцький.

МАЛЯРСЬКА ВИСТАВКА МАРІЇ ГАРАСОВСЬКОЇ - ДЯЧИШИН

Чікаго, Ілл. — Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч" влаштовує тут тринадцяту індивідуальну малярську виставку Марії Гарасовської - Дячишин, присвячену 200-річчю Американської Незалежности і 100-ння в ЗСА п. з. „Прекрасна Америка". Відкриття виставки, яка триватиме до 5-го грудня ц. р., відбудеться 26-го листопада о год. 8-й вечором в Ґалерії „Левів", 2353 В. Чікаґо евеню. Слово про мисткиню виголосить ред. Юрій Стефаник з Едмонтону, Канада. Виставка буде відкрита кожного дня від год 11 рано до 10 вечором і в неділю від 9 рано до 10-ої вечором.

В МЮНХЕНІ ВІДБУЛОСЯ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

представники міста, окремих установ та організацій і сам прем'єр Баварії д-р Альфонс Гоппель. Він взяв участь в акті посвячення собору, Божественній Літургії, святковій зустрічі та репрезентативному обіді. Під час зустрічі виголосив він промову, у якій підкреслив надію, що справедливість і свобода запанує всюди і нею втішатиметься також й український нарід. Згадав теж, що Німеччина торгувала з Києвом у давнину і що українців у Німеччині живе коло 30,000. Він подивляв нашу організованість і живучість та закликав далі витримувати в завзятті і плеканні любови до своєї нації і Батьківщини.

На зустріччі виступив також зі словом признання і побажання німецький єпископ Ернст Тевес. Владика Платон вітав усіх гостей та учасників, вшанував всіх ініціяторів будови українського храму в Мюнхені, починаючи від апостольського адміністратора О. Вергуна, що його москалі заслали в Сибір, і кінчаючи на безпосередніх виконавцях, що закінчили будівельні роботи скоріше, як це було спочатку запляноване. За особливі заслуги відзначив Кир Платон інж. Горна (відповідального за будову церков у дієцезії Мюнхену) орденом св. Володимира і Ольги, та медалею Блаженнішого Патріярха Иосифа — мґра Євгена Рена, архітекта інж. Шляйха та інж. Ґертнера. Полк. Є. Рен очолював останні роки Український Християнський Рух, а архітекти керували будовою. З промовою від організованої громади виступив ще мґр Антін Мельник, голова ЦПУЕН та КОУГЦУ. Зустріч започаткував піснею дівочий хор „Діброва" під керівництвом Марії Гарабач. Полк. Рен вітав гостей українською і німецькою мовами і відкрив зібрання.

Під час св. Літургії промовляв також, крім Кир Платона, Високопреосв. Орест Іванюк, архиєпископ УАПЦ. Пояснював Богослуження чужинецьким гостям о. Михайло Амброз, хором керував д-р Микола Філь.

Після зустрічі, що відбулася зразу після Літургії в парафіяльній залі, яку збудовано біля собору і передано цього ж дня в користування громаді, перейшли почесні гості та представники організованого українського життя до готелю „Дойчер Кайзер" на спільний обід. Мистецьке обрамлення трапези дав виступ хору „Ікона", що його від кількох років веде п-і К. Колянківська. Він виконав кілька духовних та народних пісень і був нагороджений оплесками признання з боку своїх і чужих гостей. Під час обіду промовляв ректор УВУ проф. д-р В. Янів. Зі словом привіту і побажаннями виступали теж д-р Йоганнес Маврер та голова ВО УНРади д-р Т. Леонтій, о. д-р І. Гриньох дав короткий огляд історії укр. Церкви в Мюнхені. Інж. Горн висловив свої погляди щодо стилю будови собору та архітектурних ідей, [illegible] тепер панують у будівництві церков. Баня [illegible] цього собору — це єдина, [illegible]ку збудовано в останніх 50 років. Функцію тостмайстра на святковому обіді виконував мґр В. Ленник.

У дальшій програмі святкувань був концерт, програму якого виповнив виступ мішаного хору осередку СУМ Мюнхен під керівництвом В. Панчука. Він здобув собі особливе признання і симпатії за гарний спів та дібрану програму. З чуттям і вмінням рецитувала „Отче наш" проф. Янова — пані Наталка Маруняк. Канцлер о. С. Дмитришин відкрив програму словом подяки учасникам і жертводавцям, а о. д-р Ортинський виголосив довше слово про завершений чин та національні і релігійні цілі українського народу. Програму концерту закінчено національним славнем „Ще не вмерла Україна".

У вечірніх годинах відбулася у тій же залі, яка служитиме українцям Мюнхену для зібрань, академій, свят і товариських зустрічей, товариська забава з танцями. Організатором вечерниць був осередок СУМ, який дбав також за порядок і обслугу гостей під час зустрічі-прийняття.

Посвячення, Богослуження, всю урочистість та імпрези зфільмував Іван Процик, що доповнить документацію українського життя в Німеччині, яку він від років збирає.

В. Ленник

УКРАЇНЦІ ПІДТРИМУЮТЬ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ського університету. Під час Другої світової війни був старшиною військової фльоти.

У 1955-му році був обраний до Стейтової асамблеї Огайо, де служив до 1962-го року. В 1963-му році був обраний до Палати Репрезентантів ЗСА і переобраний в 1967-му році. Будучи конгресменом, Р. Тефт служив в Комісії для закордонних справ. У 1970-му році був обраний на пост сенатора і служив в Комісії для банкових, мешканевих і міських справ та в Комісії праці й суспільної опіки.

Одним з його дорадників є проф. Тарас Шмаґала, головний радний УНСоюзу та видатний український громадянський діяч.

Перевибір сенатора Тефта на чергових чотири роки є вітальний для американської політики, базованої на високих ідеалах волі і справедливости для всіх — заявив д-р Богдан Футей, зголошуючи підтримку виборців українського роду для перевибору сен. Тефта.

Отець В. Романюк...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

біть все, що від Вас залежить, щоб припинити ці знущання над нами.

Я звертався до Святішого Престола і до Всесвітньої Ради Церков з подібною справою, не знаю лише чи попали мої звернення до назначених адресатів. Я хочу Вам сказати, що за подібні звернення нам грозять повторними, ще більше жорстокими репресіями. Таким чином, якщо будь-що подібне станеться зі мною, чи з будь-ким іншим з нас, то не залишіть нас без оборони.

Ваш відданий слуга
священик Василь Романюк

∵

До Конгресу, уряду і Народу ЗСА від невинно репресованого священика Василя Романюка

Звернення

Прошу Вас, Високоповажані панове сенатори і Вас Високоповажаний Пане Президенте — признати мені громадянство Вашої свобідної країни, бо в країні, в якій я тепер живу, жити неможливо. За самі тільки переконання, висловлені іншій людині, тут кидають чоловіка на довгі роки до концтаборів. Вважаючи все це грубим порушенням елементарних прав людини, я більше не вважаю себе громадянином СССР. Може станеться таке, що я помру в радянських концтаборах, як померло багато інших переді мною, але тоді хай принаймні я маю громадянство Вашої країни, яка є твердинею свободи і права на землі.

Молю Бога за Ваше щастя.
З вірою і надією на Вас.
Щиро відданий ідеалам Вашої свободи —
священик В. Романюк

Срібний ювілей УЗХ у Твін Ситі

Дня 9-го жовтня ц. р., у гарно прибраній просторій залі парафії св. Михаїла в Міннеаполісі, урочисто святковано Ювілей 25-ліття 15-го Від. Українського Золотого Хреста.

Ювілейну програму відкрила Янович-Реймонд — голова 15-го Від., вітаючи зібраних, а серед них голову Проводу Українських Націоналістів Олега Штуля-Ждановича, проф. Ол. Грановського-Неприцького і з Денверу громадського діяча С. Коцюбу. Дальше провадження ювілейної урочистости передано Надії Каркоць, яка заповіла мистецький виступ знаної співачки Оксани Бринь.

Цього вечора Оксана Бринь мала виступати ще в чеській громаді і за браком часу для переодягання виступала в чеському народному строї. Репертуар її виступу в залі Михаїла складався з трьох точок: 1. Пісня Галі з опери „Назар Стодоля" — муз. К. Данкевича, 2. „Чом схилилась, вербо" — слова Головатюк, муз. Шаповаленко, 3. „Україно, матінка моя" — слова Л. Забашта, муз. Кос-Анатольський.

Заля була вщерть виповнена святочною громадою, яка сидячи за столами, пильно слухала слова і мелодію з уст кваліфікованої співачки, нагородивши її гучними оплесками, і шкодуючи, що мистецька частина цим і вичерпувалась.

Після вечері з коротким словом про діяльність 15-го Відділу УЗХ виступила голова Від-у Янович-Реймонд. Скромність і речевість — такі позитивні прикмети цього виступу. (Між іншим, нам не раз доводилося ствердити, що жінки більше цінують час, ніж мужчини). Пані Реймонд підкреслила дружню атмосферу в Управі й цілій організації, увагу не лише матеріяльній допомозі (значнішим актом такої допомоги була посилка родині Леоніда Плюща 200 долярів), але й активна участь членства в культурно-мистецьких починах української громади на терені Твін Ситі.

Прийшла черга на привіти. Їх було багато — понад 30 — письмових і усних, від організацій та товариств Твін Ситі (приблизно 20) і десяток привітів позамісцевих та особистих. Насамперед привіт від Головної Управи УЗХ; його склала секретарка ГУ УЗХ В. Мушинська з Детройту. Вона наголосила вагу культурної ділянки в праці УЗХ: видавництво книжок, періодичної преси, улаштування мистецьких виставок, літературних вечорів тощо. Ген. В. Филанович вітав від Союзу українських ветеранів; він звертав увагу, так Ювілята, як і цілої української громади на ненормальний стан справи допомоги українським ветеранам-інвалідам Визвольної боротьби України. До нього, як керівника військового ресорту ДЦ УНР не раз звертаються воєнні інваліди за допомогою, а тим часом він не диспонує жадними матеріяльними засобами. Очевидно, що українська громадкість вільного світу повинна допомагати людям, які в боротьбі за волю України жертвували своє життя.

З черги проф. Ол. Грановський, вітаючи особисто Ювілята, подав цікавий фрагмент з історії УЗХ, його початків; йому особисто довелося змагатися за збереження традиційної символіки Червоного Хреста, і це вдалося, лише замінивши в назві літеру Ч на З (Золотий). Цього моменту торкнувся також д-р С. Єрмоленко, вітаючи Ювілята від церковної громади св. Юрія Переможця і від Літературно-Мистецького Клюбу Твін Ситі.

Від Т-ва Прихильників УНР вітав голова Т-ва Антін Семенюк, від 32-го Від. ОДВУ В. Станиславів, від ОДУМ-у і Т-ва одумів. приятелів — п. Гайовий, від Комітету 200 ЗСА і 100-ліття українського тут поселення — д-р А. Лисий, від Пластприяту і ОПЛДМ — В. Пакуляк.

Решта привітів були письмові: від Т-ва „Відродження" в Буенос Айресі, з Денверу привіти прислали колишні членкині 15-го Від. Марія Кротюк і Валентина Медведська, при чому долучили і датки на потреби Від-у по 25 дол. кожна. З Чікаго привіти прислали: Настя Остапчук і Євгенія Петренко (з додатком 25 дол.). З Ніягара Фолс привіт і 25 дол. даток прислала п-і Михайлевич. Від місцевих організацій і товариств письмові привіти були: від Відділу УККА, від ООЧСУ, від хору „Дніпро", від Союзу Українок (старший) і Союзу Українок (молодший), від Української Студент. Громади, від СУМА, від Т-ва Українських Інженерів, від Української Нар. Помочі, від Управи і Сестрицтва парафії свв. Володимира й Ольги (С. Пол), від Церковного Ком-ту парафії св. Стефана (С. Пол), від Сестрицтва парафії св. Михаїла (з 25 дол. додатком), від о. Кнапа — настоятеля церкви св. Константина і від о. М. Годинського. Також привіт і 25-доляровий даток прислала п-і Марія Процай, яка не могла прибути з уваги на недугу.

Срібний Ювілей 15 Від. вшанували своєю присутністю і декілька родин, що були пов'язані з цим Відділом, але нині живуть в інших стейтах, а саме: знаний церковно-громадський діяч п. Коцюба (прибув з Денверу), подружжя Бойків і подружжя Каркоців прибули з Вірджінії, а подружжя Голіянів — із Сен Клавд — Мінн.

Якраз на день Ювілею пошта принесла листа від Леоніда Плюща, в якому він сердечно дякує за українські великодні писанки, які 15-ий Від. свого часу вислав був родині Плющів. У листі Л. Плющ зазначає, що він завжди мав і має замилування до українських писанок, вважаючи їх найкращим виявом української духовости.

По вичерпанні привітів, головуюча Надія Каркоць від імени Відділу вручила грамоти за видатні заслуги для Відділу й української громади Твін Ситі взагалі, таким особам: Марії Процай (прийняла її доня — Люба Перчишин), Єлизаветі Харитонів, Ірині Грановській (за повсякчасну щиру підтримку многогранної, невсипущої діяльности її мужа-проф. Ол. Грановського), інж. Іванові Яновичу — (За видатну довголітню підтримку діяльности Відділу).

Наступною точкою був реферат голови ПУН Штуля-Ждановича на тему „Сучасні російські дисиденти і Україна". Годі в декількох реченнях передати виклад такої важливої теми у нашому дописі про Ювілей 25-ліття Відділу — для цього потрібен окремий, спеціяльний допис. Тут лише зазначимо, що повна заля дуже уважно прислухала обширний і цікавий та актуальний своїм змістом реферат.

Цим властива програма була закінчена, бо після перерви, мала бути лише забава. Ділову частину закрила Надія Каркоць.

Цілий Ювілей відбувся без „недотягнень" і „перетягнень" (що не раз трапляються на наших імпрезах), залишаючи у присутніх гарне враження. І в цьому є певна заслуга вмілого і тактовного головування.

А. Юриняк

✝

З болем серця ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Українською Громадою про передчасну, трагічну смерть

св. п.

Мґр ГАЛИНИ ТІР-КРУЛЬ

на 59-му році трудолюбивого життя — жертва автомобільного випадку 25-го жовтня 1976 р.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ відбудуться в Сиракюзах, Н. Й. в такому порядку:

ПАРАСТАС у похоронному заведенні Петра Мацка при 1609 Вест Дженессі вулиці в четвер, 28-го жовтня, в год. 8-ій вечора.

ПАНАХИДА в п'ятницю, 29-го жовтня, о год. 8:30 рано в тому ж заведенні, а в год. 9-ій рано Заупокійна Богослужба в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя і ПОГРІБ на парафіяльному цвинтарі.

В глибокій жалобі:

ДМИТРО КРУЛЬ — чоловік
СТЕФАНІЯ ЖИЗНЕВСЬКА та
ІВАННА СЕМЧИШИН з чоловіком д-ром МИХАЙЛОМ — сестри
Д-р ЮРІЙ СЕМЧИШИН з дружиною КАРОЛИНОЮ і дітьми та
Мґр ОЛЕКСАНДЕР ЖИЗНЕВСЬКИЙ — сестрінки
Д-р КЛИМЕНТІЙ МЕЛЬНИК з родиною — вуйко
ОЛЬГА КРУЛЬ — братова
та дальша Родина

СОВЄТСЬКІ...

(*Закінчення зі стор. 1-ої*)

— А скільки у вас часу?

— День-два...

Що мені робити? За такий короткий час можна лише глянути на обкладинку книжки, подивитися ілюстрації, але читати книжку гір треба весь вік. То мій край, який мене народив, тут жили мої діди, прадіди, прапрадіди, а далі я не міг знайти коріння родоводу, бо загинули писані свідки — книги. А може й не було кому їх писати? Не прочитав я книжки гір, не стане мого віку прочитати".

„Я згадав розмову з нянею Будинку перестарілих": Утікають. Не хочуть сидіти. Житло, одяг, їжа — це ще не все. Людині ще чогось треба... „Може навіть того горба, що за хатою, де дитинство минало... Хочеться умерти там, де ти народився, де твої предки лежать".

„Ув'язненому опришкові чарівною квіткою поставала в уяві воля. Але воля була перехрещена сталевими гратами. Він перерізав грати звичайною ниткою. Виторочував нитки з одягу, слинив, обвалював у пил і цим нитковим напильничком перетяв сталь.

Щоб злетіти в небо, задовго до винаходу літака, гуцул Копак з присілка Рушір, що біля Космача, змайстрував літальний апарат і на горі Магурі відірвався від землі. Сміливець летів над селом, а всі, затамувавши подих, дивилися на дивака..."

„Отак їздить людина від села до села, переборюючи в душі дивне почуття незручності, заходить на чуже подвір'я, розпитує. Розумний тебе зрозуміє, що ти хочеш зберегти скарб народний..."

„Порахуй листя зелене в лісі... Порахуй на березі моря пісок... Порахуй зорі на небі... Тоді дізнаєшся, скільки пісень у мого народу".

„Я стояв у Пнівському замку за Надвірною і згадував, що тут шляхта страчувала розвідника Богдана Хмельницького — кобзаря.

„Перо Золотого Птаха водило мене туди, де народжувалися народні пісні..."

„Крилата пісня, що народилася у нашому краю, високо піднесла народний символ. „Червоною рутою" називають ансамблі... Червона рута — то не цвіт папороті, не диявольське зілля, що цвіте напередодні Івана Купала. Той цвіт відкриває сховані скарби... Червона рута — це втрачена цнота дівоча. А жовтий цвіт — покинута дівчина. Обманута".

„Очі — дзеркало душі. По них було видно, що жінка може розповісти щось цікаве, бо надивилися всякого, що пекло й студило, що гнуло й випрямлювало людину, що прилітало й вилітало, а щось залишалося надовго, аби час від часу нагадувати про себе.

— Звідки ви, вуйно?

— З Дубівців.

— А що про давнину розповідають у вас?

— Давнина в Галичі. Отам, на Крилосі, жили князі й був Золотий Тік. Коли татарська орда напала, золото втекло в землю. Вони хотіли здерти золото й забрати. Раз у сім років Тік підходить на метр догори. Звідти є підземні ходи, що йдуть попід Дністер аж до Маринополя... На Крилосі був похований князь Осьмомисл. І камінну труну, і віко знайшли. Була церква з каменю, що татари не могли її зруйнувати. То вони наносили повну церкву дров і запалили. Від жару стіни потріскали й церква розсунулася..."

„Гордитися предками треба, але варто вряди-годи задуматись, чи буде хтось гордитися тобою".

„Далеко не кожного брав Олекса (Довбуш) в свою ватагу. Таких, як сам, бідацьких синів, прагнув мати за побратимів, бо вони знали, чого хочуть... Говорив кожному присягати на топір та рушницю, що ніколи не зрадить товаришів, хоч би мучили, четвертували... Коли зламав опришківську присягу, то не мине тебе кара ні на землі, ні під землею".

„Довбуш помер. Мертвого возили на пострах по селах. Сам гетьман Потоцький у коломийській ратуші посмертно судив Довбуша й керував знущанням над його тілом.

На дванадцятьох палях по містах і селах висіло воно.

Не застрахали...

Там, де ламається скеля, утворюється нове джерело".

„Героєві народ приписує весь свій розум, кмітливість, мудрість, відвагу, відчайдушність, мужність, доброту — все добре, чим народ багатий. Смерть героя стає трагедією багатьох, розгубленням, та не розчаруванням".

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ УВАН

Ню Йорк. — Комісія УВАН для вивчення історії української імiграції в ЗСА та Українське Історичне Товариство влаштовують тут в неділю, 7-го листопада, ц. р. о год 2:30 по полудні в Будинку Академії при 206 Вест 100 вулиця — Наукову Конференцію. Проф. В. Омельченко — відкриє конференцію, а доповіді виголосять: проф. Любомир Винар — „До проблеми історії Української імiграції в Америці", о. д-р Мелетій Войнар — „Основи Української Католицької Церкви в Америці", о. д-р Юрій Шумовський — „З історії Української Православної Церкви в Америці", ред. Іван Світ — „Алясківські леґенди про українських запорожців".

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

Д-р МИХАЙЛО ФОСТЯК, член УНС Відд. ч. 439 Т-ва Є. Коновальця, в Содбури, Онт. Канада, помер 13 вересня 1976 р. на 58-му році життя. Покійний народився в місті Львові, Україна. Став членом УНСоюзу в 1962 році. Полишив в смутку дружину Анастасію в Канаді, брата і дві сестри в Америці та ближчу і дальшу родину в Україні. Похорон відбувся на католицькому цвинтарі в Содбурах, Онт. Канада.

Вічна Йому Пам'ять!
В. Зацерковний, Секр. Від.

ТЕТЯНА ФУРСИК, членка УНСоюзу Відд. ч. 14 Т-ва „Чорноморська Січ" в Нюарку, Н. Дж., померла 26 вересня 1976 р. на 53-му році життя. Покійна народилась в Україні. Стала членкою УНСоюзу в 1949 році. Полишила в смутку Володимира, Николая і Степана Фурсик. Похорон відбувся 30 вересня на цвинтарі св. Андрея в Бавнд Брук, Н. Дж.

Вічна ЇЙ Пам'ять!
М. П. Отрок, секр. Від.

АННА БЕРНАЦЬКА, членка УНС Відд. ч. 367 Т-ва Запорожська Січ в Рочестері Н. Й., померла 1-го жовтня 1976 р. на 78-му році життя. Покійна народилася в Серники Долішні, Зах. Україна. Стала членкою УНСоюзу в 1918 році. Полишила в смутку дочок Марію і Олену, сина Михайла, 6 внуків, 13 правнуків і 1 пра-правнука та скількох племінниць й племінників. Похорон відбувся 4-го жовтня на цвинтарі Голі Сепулчре в Рочестері Н. Й.

Вічна ЇЙ Пам'ять!
Василь Попович, секр. Від.

ТАРЗАН, Ч. 7647. Злочинці запримітили Тарзана

Вони продовжують свою подорож в зрадливу пустиню... Ми теж не можемо завертати назад!

Поволі, Омтаже! Не хочемо, щоб вони запримітили нас!

Абуле! Курява вказує, що за нами хтось слідкує!

Ха! ха; Правдоподібно — це якийсь примхливий молодий воїн із села Баку, який старається бути героєм!